

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—	
četrt leta 6—	četrt leta 5-50	
na mesec 2—	na mesec 1-90	

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto K 25—	za Nemčijo:	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:	celo leto K 35—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50		
na mesec 2-30	na mesec 2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica: št. 5 telefon št. 85

Uspehi diplomatov.

Dunaj, 9. januarja.

Srbski kabinet je obvestil velešile, da je Srbija sklenila odpoklicati svoje čete od jadranske obale zlasti z Drača čim bo sklenjen mir. Srbska nota izrečno poudarja, da hoče Srbija s tem svojim anticipiranim sklepom pokazati resno voljo, da je v interesu splošnega miru k žrtvam pripravljena. Nota pa tudi izraža upanje, da bo Evropa ta dokaz zmernosti primerno vpoštevala in da ne bo zahtevala od Srbije nadaljnjih žrtv, ki bi prekoračile mejo tega, kar more Srbija storiti.

Srbska nota baš tam, kjer bi naj bila izzvala največje zadoščenje, ni napravila primerne vtiska. Primerne pravimo, ker vtisk je bil na Dunaju velik. Vsi današnji listi pridojavajo srbski notni komentarje in članke, med katerimi odseva vtisk srbske izjave pač najčistejše v oficioznem situacijskem poročilu »N. Wr. Tagblatt« in v rovtarskem prekljanju »Reichspošte«. Prvi se zavaruje proti vsakemu junktimu, ki bi ga morda poskusili gotovi krogi skovati med odpoklicom srbskih čet in albaniskim delimitacijskim vprašanjem. »Reichspošta« vpije, da »Srbija očividno noče potegniti svojih krvavih kremljev iz živega telesa Albanije« —

V splošnem je dunajsko časopisje vsebinsko in namen srbske note pravilno razumelo.

V prvi vrsti je srbska vlada zopet silno spretno igrala prevenire, ter koncedirala Evropi odpoklic svojih obmorskih posadk, predno je dunajska vlada to zahtevala v imenu Avstrije. Tudi tokrat se je Pašić spretno izognil pritisku grofa Berchtolda in mesto, da bi bil privoščil dunajskemu kabinetu satisfakcijo diplomatskega uspeha, je napravil rajše najvljudnejši poklon evropskim velekbabinetom, veselim; zažgal je na evropskem oltarju daritev miru, mesto da bi bil zaklal za dunajske gospode žrtev prestiža.

Stara igra se je zopet ponovila in naša diplomacija je za blamažo bogatejša.

Baš so začeli dunajski vladni listi pripravljati in naznanjati nestrpljivost »avstrijskega naroda« i. e.

literaričnega biroja na dunajskem Ballhausplatzu nad dejstvom, da so srbski vojaki še vedno v Draču in Lješju, da se tako Srbija očividno punta proti sveti volji naših diplomatov, ki smatrajo za dobo vojske s Turčijo, kateri pripada pravno še vse takzv. arnavtsko ozemlje, famozno provizorično vlado gospoda Ismael Kemal beja že kakor pravcato nevtraln albanško državo, baš je torej postajalo očividno, da namerala grof Berchtold staviti glede odpoklica srbskih čet formalno zahtevo — ko je Srbija zopet izpolnila zahtevo, predno je bila stavljen in v Belgradu izrečena. In Pašić se je pri tem obrnil na adresu londonskih veleposlanikov — govoril, kakor da bi Dunaj ne eksistirail.

Pred par tedni se je zgodil podoban slučaj. Predno je takrat dunajski kabinet zahteval satisfakcijo za gospoda Prochasko — je prišel Pašić k našemu poslaniku ter se vpljudno opravičil za morebitne pogrške srbskega vojaštva.

Tudi takrat je bilo dunajsko časopisje silno razočarano, nekako upravičeno, kajti srbska vlada je z trdo roko razdeljala vse lepo pripravljene kulise za »satisfakcijsko dramo«.

In zopet je bilo tako pri vprašanju albanске avtonomije. »To je zadeva, katero bomo rešili s Srbijo sami« so kričali oficiozi — a zadeva je prišla na londonsko konferenco. In ko so veleposlaniki sprejeli princip albanске avtonomije, je gotovo dunajsko časopisje že napovedovalo, da hode naše vojaštvo eksekutor tega sklepa, ker — nikdo ni pričakoval, da se bo Srbija uklonila. Toda tudi ta nadeja večnih srbofobov se ni izpolnila; predno so imeli naši hujskači čas aranžirati primerno ogorčenje nad srbsko predrznostjo, že je Srbija akceptirala albanško avtonomijo.

To so le nekatere najvažnejše reminiscence, ki dokazujejo, kako silno slabo funkcionira naš diplomatski aparat, ki si tekem celega avstrijsko-srbskega spora ni znal pridobiti skoraj niti enega diplomatskega uspeha. V duelih med Pašićem in grofom Berchtoldom je vedno podlegla naša diplomacija.

To je slabo znamenje za stvar in za interese, katere naši diplomati zastopajo.

Drugi del srbske note je važnejši, kakor pa naznanilo odpoklica srbske vojske iz Primorja. Srbija izrečno izraža nadejo, da Evropa ne bo zahtevala nikakih nadaljnjih nemožnih žrtv. Ta pasus se seveda nanaša na delimitacijo Albanije. Točne informacije pravijo, da bi smatrala Srbija za nemogočo žrtv, če bi se od nje zahtevalo, da resignira na Peč, Djakovico, Prizren in Debar. Oseba, kateri so intencije srbske politike dobro znane, mi zagotavlja, da bi Srbija rajši pretrpela še enkrat vse grozote nove vojske, kakor pa pustila Prizren Arnavtom — oni Prizren, ki je za Srbijo ne le historično, temveč tudi gospodarsko in politično večjega pomena kakor pa samo Skopje. Srbija si je po isti informaciji svesta, da sme računati na podporo tripletentne, ki odobrava ruski delimitačni princip, kateri se zopet krije s tozadevnimi srbskimi zahtevami.

Poročali smo že, da se je grof Berchtold končno tudi odločil povdati svoje mnenje o tem, kod naj teče bodoča meja slavne Albanije. Spočetka je hotela naša diplomacija prideliti skoraj vse od Srbov zavzeto ozemlje bodočemu arnavtskemu Veličanstvu, in ko se je na pripravljanje Berolina vendarle nekoliko vdala, smo označili to dejstvo kot »zblizanje« med ruski in avstrijski nazor. Morda je ta izraz malo preveč optimističen, kajti avstrijski delimitačni predlog se glasi: bodoča srbsko-albanška meja naj gre nekoliko nad Pečjo proti vzhodu do Crnovale planine, po njenih grebenih preko grebena Sar planine proti jugu na Ohridsko jezero in od tam na morje pri Santi Quaranta. Peč, Djakovica s celo Metohijo, Prizren, Debar naj pripadajo torej Albaniji. Albanске meje naj gredo na severu tja do današnjih črnogorskih meja, tako, da ostane tudi Skader albanški. Glede organizacije nove albanске države predlaga dunajski kabinet nevtralizacijo tega divjega ljudstva, katero naj garantirajo vse velesile kot trajno. Avstrija in Italija pa naj dobta »zaščitniški« mandat...

Niti tripletentaj, niti seveda Srbija se s takimi propozicijami ne morejo strinjati. Za enkrat se vrše med Dunajem in Peterburgom še pogajanja, ki bodo le takrat uspešna, če se odloči naša diplomacija za revizijo svojega delimitačnega predloga.

Ker je dosedaj še v vsaki stvari podlegla ali se vsaj zadovoljila z gotovimi minimalnimi uspehi — je upati, da tudi tokrat ne bo drugače. Upati je — moramo žalibog reči, ker nas nesprenost naših državnikov zopet grozi zapletiti v razne neljube aventure. Diplomatie grofa Berchtolda so danes glavni vzrok, da se internacijskalna situacija ne more mirno razrešiti in da imamo sedaj albanško vprašanje v novi »popravljeni« izdaji.

Brez stvarnih, utemeljenih vzrokov. Kajti če je bil avstrijski interes, da Srbija ne pride na morje, v katerem oziru naj bi bil interes monarhijske, da Srbija ne dobi Djakovice, Prizrena? Smatramo moramo marveč, da so zopet le motivi nagajivosti, one domišljavosti, katero označujejo Čelji z besedo »velkopanstvo«, Nemci z »Grossmannsucht«, ki diktrirajo avstrijske predloge ter skoraj nasiloma vlačijo vedno novo konfliktno gradivo s sosedno državo na dan.

Največja nesreča Avstrije so njeni diplomati.

Čedne razmere na Ogrskem.

Na Ogrskem imajo nekako panamsko afero, v kateri igra največjo vlogo ministrski predsednik dr. Lukács. Pred časom je poslanec Zoltan Desy očital dr. Lukácsu, da je vzel štiri milijone kron iz državne blagajne v volilne svrhe, ter ga imenoval največjega panamista v Evropi. Šele čez dolgo se je dr. Lukács odločil tožiti Desyja. Cela zadeva pa je sledeča: Za časa koalicijskega režima je vlada, namreč Wekerle kot finančni minister, kupila za državo par premogokopov, v Komlu, Vrdniku in Petrozsenyju. Premogokope so seveda zelo preplačali. Toda pridobivanje premoga iz teh premogokopov je imelo predvsem namen, zlomiti premogokopni kartel. Ko je postal Lukács finančni minister v kabinetu Khuen-Hedervary, je začelo gotovo časopisje napadati nakup premogokopov, ki ga je izvršila koalicijska vlada. Premogokope so slikali kot ničvredne ter zahtevali, naj se prepuste zopet privatnim podjetnikom, da se tako obvaruje država škode. Nato je odposlal dr. Lukács posebno komisijo strokovnjakov, da preišče državne premogokope. Čudno pa je

bilo, da je obstojala ta komisija iz članov premogokopnega kartela, ki so seveda oddali izvanredno slabo mnenje. Nato naj bi se ti premogokopni oddali v najem ogrski splošni premogokopni akcijski družbi za malenkostno vsoto. Proti tej akciji je z vso energijo nastopil tedanji šef državnih premogokopov, ministerialni svetnik Ivan Andreics, vsled česar ga je del časopisja ostro napadal. Kmalu nato je dobil dopust na neomejen čas. Nekoga dne je dobil Andreics ponudbo od enega izmed ravnateljev omenjenega akcijske družbe, da bi takoj zopet lahko nastopil službo, če se izreče proti nakupu označenih premogokopov od strani koalicijske vlade. Andreics je to zavrnil. To zadevo je zopet omenila socialnodemokratična »Nepszava«, ki trdi, da je bil povzročitelj omenjenega boja proti nakupu premogokopov dr. Lukács in sicer iz sledečih vzrokov: Pred devetimi leti se je Ladislav Lukács poročil z vdovo generalnega ravnatelja in akcionarja ogrske splošne premogokopne akcijske družbe, Sigmunda Herz de Kiralda; temu podjetju, katerega glavni akcionar je njegova žena, oziroma Lukács sam, je hotel posredovati sijajno kupčijo — na stroške države. »Nepszava« je zahtevala, naj jo dr. Lukács toži, in je navedla tudi ime dotičnega žurnalista, ki je napisal te članke. Toda poluradna budimpeštanska korespondenca izjavlja, da ministrski predsednik dr. Lukács ne bo tožil...

Italija.

Radikalno-socialistični občinski svet v Rimu je vpisal kralja Viktorija Emanuela v volilski imenik njegovega bivališča v Rimu in kralj je temu pritril. V vseh monarhističnih državah, kjer ima monarh absolutni veto in kjer se morejo uveljaviti zakoni le z njegovim pritrdilom, nima monarh volilne pravice, ker spada med zakonodajne činitelje ter je tako poleg obeh zbornic tretji činitelj zakonodajstva. Vsled teh vzrokov so proti vpisu kralja v volilski imenik formalno protestirali. Predlog, ki ga je stavil urednik oficijoznega »Popolo Romano«, pomenja napad na princip monarhijske, kajti monarh kot volilec je le dosmrten predsednik in markira prehod k republiki. Kralj - volilec bi potem ne mogel več vršiti svojega

LISTEK.

Skrivnost hiše št. 47.

Roman;

Angleški spisal J. Storer Clouston.

(Dalje.)

Škofov pogled je bil tako presunljiv, da je Molyneux zatrepetal, zmečkal brzojavko in jo vrgel v kamnin. Mrmral je potem nekaj nerazumljivega o zimskih vrtovih in zelenih muhah ter novič izginil iz sobe. Zmečkana brzojavka pa na nesrečo ni padla v ogenj, nego obležala na robu kamina. Škof je počasi vstal, kakor mož, ki se zaveda, da stori nekaj neizogibno potrebnega, pobral brzojavko in jo razgrnil in pogladil. In kaj je čitalo njegovo oko? Namesto poročila, ki mu ga je bral njegov nesrečni bratranec, je bilo zapisano:

»Obžalujem, da ne morem priti na jutrek. Pismo sledi. Florenca.«

Pogledal je na datum, ta je bil deset dni star.

Škof je obstal za nekaj minut, zatopljen v globoka razmišljanja; potem je prišel do sklepa. Vrgel je brzojavko v ogenj in gledal, kako jo je plamen vpepelil; potem je postal mir.

Prosim, recite gospodu Moly-

neux, da želim z njim govoriti.« je naročil hišni, ne da bi le s pregibom trepalnic izrazil svoje občudovanje njeni lepoti.

Ko je prišel hišni gospodar, mu je z mirno, a strašno dobrohotnostjo v glasu rekel:

»Ljubi Irvin, jaz prav posebno želim videti Harriet, predno se vrnem domov. Ne mudi se mi nič in zato ostanem do njenega povratka tukaj.«

Ne da bi počakal na odgovor, se je zopet zatopil v »Times«. Molyneux je bolj omahujel, kakor koraka joč zapustil sobo, obstal zunaj nekaj časa in se potem zapodil po stopnicah, vodečih v kuhinjo. Spodaj je naletel na Evo. Ta še nič ni slutila, v kako skrivnostno vrtnice bo zapletena in se mu je šaljivo nasmehnila.

»Milostivi gospod iščete morda kuharico?« je vprašala resno.

»Kje je pa?« je vprašal on obupan.

»V svoji sobi.«

Molyneux je popadel kljuko na vratih sobe za služkinje in začel stresati vrata.

»Odpri,« je klical s hripavim glasom.

»Se ravno oblačim. Kaj je pa že zopet.«

»Absolutno neče oditi.«

»Kdo — škof?« se je glasilo prestrašeno vprašanje iz sobe.

»Ta ostudni človek mi je prav-

kar rekel, da ostane toliko časa, da se ti povrneš.«

Za trenotek je nastala tihota, potem je glas iz sobe velel:

»V tem slučaju mu moraš ti reči, da si prisiljen odpotovati in ga žal ne moreš več imeti v hiši.«

»Bojim se, da ga tudi tak migljaj s polenom ne prežene,« je zavzdihnil Molyneux.

»Uredi svoj kovčeg priči njega — potem bo vender šel.«

»Oh, ta je vsega zmožen.«

»Pa zapusti hišo tako, da te bo videl.«

Molyneux je prevdarnjal.

»Največja težava je začetek, je uvod,« je govoril. »Žal mi je, da sem se doslej tako malo vežbal v umetnosti, hoditi okrog resnice pa je vendar ne povedati. Zdi se mi silno težko, škofu kaj povedati. Sodim, da instinktivno ve, da se ne držim čiste resnice. Moje spoštovanje duhovske inteligence se je znatno povečalo. A osebno mi je to neprijetno. Če bi se mi posrečilo mu kristalnočisto pojasniti, kaj naj verjame...«

Glas iz sobe za služkinje je z očitno nestrpnostjo prekinil ta modrovanja.

»Kaj mu ne moreš kar kratko povedati, da moraš odpotovati?«

»To bi pač mogel,« je priznal Molyneux, »a na vsak način bo hotel vedeti, zakaj moram odpotovati in pa kam.«

»Reci mu vendar, da greš k svoji ženi.«

»V tem slučaju bo najbrž hotel iti z menoj.«

»Za vraga, pa mu reci, da je to izključno tvoja stvar in ne njegova.«

Molyneux je vzdihoval in premišljeval; naenkrat ga je obšla srečna misel.

»Saj mu lahko pišem, da moram odpotovati,« je zaklical skozi ključavnico.

»Zaradi mene — pa mu piši, če ti je tako ljubše,« je odgovorila skrivnostna kuharica. »Sicer pa — kam pa se misliš peljati?«

Molyneux je zopet malo premišljeval in je potem rekel:

»Najbolje bi bilo, da se peljem v kak miren hotel; tam sem na varnem; tam bi ostal tudi čez noč — zakaj misel, da bi škofa še tu našel, če bi se zvečer vrnil, mi je strašna. Kako se pa imenuje tisti hotel v Kensingtonu, kjer Pearsonovi stanujejo?«

»Hotel Ruckford.«

»Res je! Tja se peljem. Zbogom, draga Harriet.«

»Adijo.«

Čez uro je hišina stopila v knjižnico in je škofu izročila pismo. Spoznal je takoj Irvinovo pisavo.

»Počakajte trenotek,« je rekel Evi; zavedal se je, da jo bo moral zaslišati.

Pismo se je glasilo:

»Dragi bratranec! Obžalujem, da ti moram naznaniti, da sem nepričakovano poklican na južno Francosko in se moram odpovedati veselju, biti v tvoji, meni vedno jako prijetni družbi. Priznavaš mi s posamičnostmi literarne zadeve, vsled katere moram takoj odpotovati, in le omenjam, da bom moral osem do štirinajst dni izostati. Ne zameri, da te zapuščam tako naglo in se od tebe še posloviti ne morem, a zagotavljam te, da je vse tako hitro prišlo, da še za slovo nisem našel časa. Ob 12. uri 55 minut gre izvrsten vlak v St. Pancras, če se ne motim, ima jedilni voz; čudim se le, da to ni zapisano v voznem redu. Upam, da se ne motim, ker te žal ne morem povabiti na obed. Srčne pozdrave tvoji ljubi ženi in otrokom. Tvoj vedno zvesti — Irvin.«

Eva je škofa skrivaj ogledovala; iz njenih oči je svetila pritažena veselost. Ta pa jo je hitro minila, ko je zapazila veličanstveno ogorčenje, s katerim jo je po prečitaniu pisma pogledal prelat.

»Gospod Molyneux je torej odpotoval?« je vprašal z glasom, ki je drhtel nevolje.

»Da, mylord,« je odgovorila Eva in malo odstopila od njega.

Zapazil je to in čelo se mu je omračilo.

(Dalje prihodnj.)

absolutnega veta. Kaj pa pomenja suspenzivni veto, kaže najbolje Norveška, kjer so kralja z odglašovanjem kratkotalno odstavili. Kralj kot volilec dobi kot volilca-tovariša v osebi bivšega naučnega ministra Nasija, ki je bil leta 1908. zaradi pravnih sleparij obsojen na 11 mesecev ječe. Razentega je pa izgubil za štiri leta svojo državljansko čast. Ta štiri leta so potekala meseca februarja lanskega letna in Nasi zdaj zahteva aktivno in pasivno volilno pravico. Proti temu navajajo, da je bil Nasi obsojen zaradi zločina, ki povzroča po volilnem zakonu, da izgubi za vedno svojo volilno pravico. Toda kasacijsko sodišče je Nasiju priznalo volilno pravico in tako bo Nasi najbrže zopet prišel v parlament kot zastopnik mesta Trapani, ki ga je tudi potem še volilo za poslanca, ko so odkrili njegove sleparije.

Italijanska socialna demokracija je razpadla v dve stranki: pravoverni socialisti so ostali pri revolucionarni taktiki, reformna stranka se odreka doktrinarizma, prihaja celo čez marksizem na celi črti k socialno-reformni politiki. To nasprotje je posledica stališča, ki je je zavzela socialistična inteligenca s poslancema Bissolatiem in Ferrijem na čelu napram italijanski vojni v Tripolitaciji. Zdej se je ustanovila pod vodstvom Bissolatičevim reformna socialistična stranka, ki zametuje načela marksističnega socializma, navzlic temu pa ostane socialistična. Člani te stranke morejo vstopiti tudi v vladno večino in v vlado. S tem so stopili italijanski reformni socialisti na pot pozitivne politike. Za politično življenje italijansko je to lahko velikega pomena, kajti negativna politika socialistov je gnala italijansko vladno v naročje nazadnjaških strank.

Med vojno in mirom.

Mednarodni položaj.

Intervencija velesil, oziroma skupni korak veleposlanikov pri poroti se ni izvršil. V krogih balkanskih delegatov pa so mnenja, da se je tak korak v resnici izvršil, samo da mu ne pripisujejo zlasti v Carigradu oficijoznega značaja. Za domnevanje, da so velesile pritiskale na Turčijo govori zlasti dejstvo, da so dobili včeraj turški delegati v Londonu nove instrukcije, kar so v privatnem razgovoru naznanili tudi balkanski delegat. Te nove instrukcije pa zahtevajo Odrin še vedno za Turčijo, pač pa je Turčija pripravljena k dalekosežnim koncesijam glede Egejskih otokov. Bolgarom hoče prepustiti Turčija ozemlje do reke Marice z Dedeagadžem. Balkanski delegati pričakujejo, da se skliče mirovna konferenca morda jutri ali pojutrišnjem.

To so edina kolikor toliko pomirljiva poročila o mednarodnem položaju, vse druge vesti pa ne vzbujajo ravno prevelikih nad.

Včerajšnja konferenca veleposlanikov se je bavila z novimi instrukcijami turških delegatov in tudi s podrobnostmi demarše, ki jo bo morda treba uvesti v Carigradu.

Bolgarski delegati pa so dobili iz Sofije šifrirane brzojavke, ki slikajo položaj Odrina kot skrajno kritičen. Baje je pričakovati padca Odrina vsak hip zlasti ker so nastopile v Odrinu različne bolezni. Nekaj balkanskih delegatov je bilo včeraj na nemškem in avstro-ogrskem veleposlaništvu in tudi dr. Danev se je oglašil ob 11. dopoldne pri nemškem veleposlaniku. Balkanski delegati apajo, da bo prišlo morda vendar do sporazuma.

Kakor poroča »Politična korespondenca« iz Carigrada, so se težkoče, ki se stavijo Turčiji v vprašanju Odrina v zadnjih dneh zlasti zaradi stališča, ki je zavzema turška vojska, samo povečale. Iz taborišča pri Čataldži in iz Izmidia, kjer se nahaja nad 80.000 mož črne vojske, prihajajo v Carigrad grožnje za slučaj, da se porta glede Odrina in Egejskih otokov uda. Za ta slučaj grozi v armadi revolucionarno gibanje. V vladnih krogih se teče, tudi govori, da bo Turčija vztrajala na svojem odklanjanju stališču. Glede nastopa balkanskih delegatov so v Carigradu mnenja, da hočejo ti zavleči pogajanja tako dolgo, da pade Odrin vsled pomanjkanja živil. Potem bi mogla Balkanska zveza poslati svojo oblegovalno armado pred Čataldžo. Na drugi strani zopet sili poveljnik Odrina Šukri paša, da naj se sovražnosti kakor hitro mogoče zopet prične. Baje je brzojavil v Carigrad, da ne more ostati več dolgo v negotovosti in če se zadeva ne reši v kratkem, bo primoran sam zopet začeti s sovražnostmi.

Glede Egejskih otokov izve pariški »Temps« iz Londona, da bodo zastopniki Francoske na konferenci veleposlanikov v Londonu iznova vztrajali na tem, da dobi Grška vse

Egejske otoke in sicer iz sledečih treh vzrokov:

1. je to soglasna želja vsega prebivalstva,

2. je prebivalstvo otokov skoro izključno grško in

3. se olajša na ta način razdelitev zavojevanega ozemlja med državami Balkanske zveze.

Da Turčija noče odnehati ravno v vprašanju Odrina, je mnogo kriva Romunska, ki je v najkriticnejšem trenutku nastopila s svojimi neupravičenimi zahtevami. Jasno je, da ta nastop Romunske ne more ugodno vplivati na razmerje z Bolgarsko. V pogajanjih med Bolgarsko in Romunsko v Londonu je prišlo v zadnjem času tudi do stagnacije ker želi dr. Danev, da ga v tej zadevi nadomesti neki drugi bolgarski politik. Vsled tega se zadeva seveda zopet zavleče, kar pa romunskim politikom ni po volji. Z Dunaja pa prihajajo vesti, da je baje dala Bolgarska Romunski že pozitivne obljube, o katerih značaju pa ni znanega nič natančnejšega.

V pristaniškem vprašanju so popustili Srbi v interesu ohranitve evropskega mira. V pojasnitev srbske tozadevne note, ki jo je priobčil Reuterjev biro, se je izrazil srbski mirovni delegat Novaković napram londonskemu zastopniku »Matina«, da bo sporočila Srbija svoj sklep zapustiti obal Jadranskega morja takoj, ko bo mir podpisan, danes (t. j. 9. t. m.) konferenci veleposlanikov. »To slovesno izjavo damo iz spoštovanja do velesil, da jim olajšamo podvzeto delo najti zadovoljivo in častno rešitev vseh še nerešenih vprašanj. Ker so velesile izjavile, da žele avtonomno Albanijo in ker žele, da Srbija teritorialno ne dobi pristanišča ob Jadranskem morju, smo lejalno popustili od te svoje zahteve. Ob enem pa hočemo dokazati svojo željo živeti v dobrem razmerju s svojo sosedo Avstro-Ogrsko. Zapustili bomo tedaj ne samo Jadransko obal, marveč tudi vse pokrajine zahodno od jezer Drina, ker naj pripadajo te pokrajine prihodnji Albaniji. Ob enem pa izjavljamo, da morajo ostati kraji, ki so jih naše armade zavzele vzhodno od Drina, tedaj Dibra, Prizren itd., srbski.

Seveda tudi po sklepu miru še ne bo mogoče Srbiji tako hitro izpolniti to svojo obljubo, ker ima tam mnogo vojaštva, ki se bo moglo le počasi vračati v svojo domovino. Da bi pa Srbija že prej zapustila te pokrajine, je že iz vojaških ozirov popolnoma izključeno.

Glede razmerja z Avstro-Ogrsko se Srbija resno trudi ustvariti kar najboljšje odnose, ter hoče odstraniti vse nejasnosti. Ali bo to mogoče, je odvisno samo od avstrijske politike.

Glede Albanije vztraja baje Avstro-Ogrska še vedno na tem, da naj pridejo mesta Skader, Prizren in Janina v novo Albanijo, med tem ko zahtevajo države Balkanske zveze in tripelcenta, zlasti pa Rusija Skader za Črno goro. Prizren za Srbijo in Janina za Grško.

Kakor znano, so se vršila v tem vprašanju pogajanja med Avstro-Ogrsko in Rusijo. Ta pogajanja pa niso imela uspeha vsled česar je gotovo, da za sedaj niti Avstro-Ogrska niti Rusija nočeta izpremeniti svoje vojaškega stališča. V Petrogradu se govori, da je že določeno, da ostanejo rezervisti do aprila pod zastavami in sicer brez carjevega ukaza na podlagi tajnega vojaškega ukaza.

Med ranjenimi srbskimi brati.

Slike in črtice.

Pripoveduje dr. Ivan Oražen.

XXII.

Transporti ranjencev.

V Niš dovažali so ranjence s pomočjo transportnih vlakov, ki so obstojali s pravih sanitetnih vozov in pa z vozov prvega in drugega razreda. Prvi so bili opremljeni s čistimi in pripravnimi posteljami, na katerih so ležali težko in težje ranjeni; v drugih so pa, sedeli lažje ranjeni. Na zunanjo so bili vsi ti vozovi zaznamovani na ta način, da je imel vsak voz pritrjen na zunanji steni velik, rdeč križ na belem polju. Na nekatere, kakor tudi na stroju so pa vihrale male zastavice z istim znamenjem, dokler ni bila armada še preveč oddaljena od meje in so se bolj vršili blizu domače zemlje, bilo je za ranjence mnogo lažje, ker transport z bojnega polja do železniške postaje ni bil dolgotrajen in vsled tega tudi ne tako mučen za ranjence. Koliko dalje v turško ozemlje je pa prodirala vojska, toliko težje je bilo odvažanje ubogih ranjencev. Včasih so jih morali prevažati po dva dni in dve noči, da so jih pripeljali do prve železniške postaje. Ležali so pa na

čisto navadnih vozovih, postlanih s slamo, katere so vlekli voli. In turške ceste niso take, kakršnih smo mi navajani, ampak vse izvožene, razdrpane in polne kamenja. Že na dobri, gladki cesti trpi ranjenec na navadnem vozu mnogo; pa vendar ga voziš lahko vsaj počasi in mirno. Koliko pa mora trpeti na izvoženi in raztrgani cesti, kjer se ti voz vsak trenotek nagne zdaj na eno, zdaj na drugo stran in ranjenca meče neprenehoma med stenami voza. Predno so ga pripeljali do postaje in potem do nas, bil je siromak izmučen in potrni na smrt. Vsakdo je pritrtil, da so bili dnevi in noči, prežiti na transportu, najhuši v celi vojni. Ako si vprašal siromaka kako je prebil one mučne ure, pogledal je z žalostnimi očmi proti nebu in vzdihnil: »Strašno, strašno.«

En vlak pripeljal je navadno 400—500 ranjencev; težje ranjeni ostali so v Nišu, druge peljali so naprej, kjer so jih namestili po različnih krajih. Transporti prihajali so navadno ponoči. Na kolodvoru pričakoval je ranjenca navadno en zdravnik z večjim številom streljajev. Pred kolodvorom so pa stale dolge vrste vozov, da jih prepeljejo v bolnišnice. Ko je prišel vlak začeli so takoj ranjence prenašati z vlaka na vozove, in tedaj se je čul pač marsikateri pridružen vzdih. V bolnišnici se je takoj pregledalo in previlo ranjence ter se jih namestilo po posteljah. Ozdravljene, ali vsaj skoraj ozdravljene vojake smo pa takoj naložili na prazne vozove, ki so jih odpeljali naprej. Bilo je to vedno jako žalostno ponočno delo.

Najhuje je bilo pač to, da so imeli ti sanitetni vlaki navadno po več ur zamude.

Dobili smo n. pr. ob deseti uri zvečer obvestilo od komande, da pride o polnoči transport ranjencev, kateri bo oddal našo bolnišnico 60 ranjencev. Pripravimo naj za toliko prostora. Ob ti uri bilo je v bolnišnici že vse mirno, in siromaki so sladko počivali. Ako pa hočemo dobiti prostora za 60 novih, tedaj moramo obenem isto število naših ranjencev spraviti naprej. Pa smo hodili od sobe do sobe in budili siromake, da se oblečejo v svoje vojaške obleke. Kako začuden, kako preplašeni so nas gledali, ko smo jih prebudili iz mirnega spanja in jim povedali, da morajo iti iz gorkih sob tja v mrzlo noč! Kdor se je mogel, se je oblekel sam, drugim pomagali so streljaji. In potem so čakali sedeči ali sloneči na posteljah prihoda novih tovarišev. A nihče od njih se ni ljutil, nobeden ni klet radi neljubega in neprijetnega motenja v noči. Vsaj so vsi znali, da pridejo na njih mesta težko ranjeni in izmučeni bratje, ki so še večji reveži nego oni sami, ki so se že kolikor toliko pozdravili in zato so jim privoščili iz srca svoje gorke postelje. In kako so pozdravljali potem novodošle, jim pomagali in jih tolažili! Videl je pač vsak v drugem svojega brata! Nam je bila pa duša polna radosti in zadoščenja, ko smo čuli odhajajoče govornice novodošlih: »Dobro se ti bo godilo tukaj, zdravniško so naši bratje in so mehkega srca.« Hvaležni smo jim bili za te besede.

Ko se je bližala polnoč smo bili vsi veseli, da bo kmalo konec mučnega čakanja. Ali zastoj smo se veselili. Bog zna kje na progi je bil še tedaj sanitetni vlak, ker ni mogel voziti naprej vsled nastalih težkoč pri tem silnem vojskinev prometu. Vedeli pa nismo kedaj pride vlak in zato smo svetovali ranjencem, da naj kar oblečeni ležejo na postelje. Ko pripeljejo novodošle jih bomo že prebudili. Pa smo čakali in čakali, transport je pa prišel šele ob 4. uri zjutraj in naši dosežani ranjenci so bili izmučeni in neizspani.

Ali veseli smo bili, da je transport sploh prišel še tisto noč. Drgodilo se je namreč nekolikokrat, da smo zastoj pričakovali ranjencev celo noč in prišli so pa šele na večer prihodnjega dne. Tako čakanje je bilo v resnici velika muka za uboge naše ranjence, še večja pa za one siromake, ki so morali ležati in sedeti v železniških vozovih na osamljeni progi.

Ranjenci, katere smo mi dobili so bili večinoma srbski vojaki in le semintja so bili med njimi pomešani tudi nekateri ujeti turški ranjenci. Razen nekaj Anatolcev, imeli smo še enega Grka in enega Armenca, ki sta bila oba kristjana iz Male Azije in sta morala služiti v turški vojski. Z enim transportom prišli so k nam tudi trije ranjeni bolgarski vojaki od skupne srbsko - bolgarske vojske. Ranjeni so bili v bitki pri Štipu. Bili so srednje velikosti, bolj zatemnena lica in iskrihi oči. S Srbi so se pozdravili prav srčno in kmalo so bili ti bolgarski junaki v najživahnejšem razgovoru s srbskimi pobratimi. Ko smo opazovali Srbe in Bolgare in videli kako se ljubijo med seboj, smo bili prepričani, da med ta dva naroda

ne bode nihče in nikdar več zanesel razdora in sovraštva. Srbsko - bolgarska pobratimija je bila sklenjena na krvavih bojnih poljih, med gromenjem topov in žvižgom smrtonosnih krogel. Strašna polja so bila pokrita s bolgarskimi in srbskimi trupli, in ti mrtvi junaki bodo večne pričje ter čuvarji te iskrene in srčne pobratimije.

Tudi mi smo se prav dobro razumeli z Bolgari in ko smo jih vprašali če vedo kaj in od kod smo Slovenci, odgovorili so nam smeje: »Vi ste podaniki drugega carstva, a vendar ste naši bratje. Velika je naša slovanska družina.« Lepo so govorili naši bolgarski bratje.

Grozodejstva srbske vojske.

(Turški list »Ikdam« z dne 18. decembra 1912.)

Bitolj je padel tik pred Bajramom (mohamedanski praznik). Dasi so Srbi zavzeli mesto po ljuti bitki, vendar niso napravili mestnemu prebivalstvu nobene škode, in trdimo lahko, da niso nikomur skrivili niti lasu. Takoj po svojem prihodu so napravili mir in red. In tudi sicer, kamorkoli so došli Srbi, bodisi v mesto ali vas, povsod so se z veliko nepristranostjo zavzeli za pravico ter s tem pokazali svojo kulturo in nabraženost.

Skoplje so zavzeli brez bitke. Ko je vojska prihajala v mesto in mirno brez vsakega hrupa odhajala v vojašnice, je mestno prebivalstvo navdušeno manifestiralo po ulicah. Srbske oblasti so radi tega mnogim Srbom dale ukor, da, nekatere so celo kaznovali, vse to iz prevelike skromnosti.

Tretji dan po okupaciji Skoplja se je neki srbski vojak sprl na ulici s turškim nožarjem ter je tega v prepiru ubil. Vojno sodišče je vojaka takoj obsodilo na smrt. Vojak je bil ustreljen pred prodajalno ubitega nožarja.

V Bitolju sta se dva srbska vojaka utihotapila v hišo nekega Žida z namenom, da ga okradeta. Žid je o tem dogodku obvestil najbližnjega častnika, ki je takoj preiskal osumljene vojake, in ko je našel pri njih ukradene predmete, je takoj obvestil o stvari svojega poveljnika. Poveljnik je nameril svoj samokres na lopove in rekel: »Tisti, ki motijo javni red in mir v okupiranih pokrajinah, se kaznujejo s smrtjo!« Ko je te besede spregovoril, je sprožil revolver ter na mestu pred celo armado ustrelil lopove.

V Bitolju ne pripuščajo, da bi se po mestu šetali srbski ali bolgarski četniki oboroženi. Kdor se proti tej zapovedi pregreši, ga zapro.

Srbi ne delajo nobenega hrupa in se ne spuščajo v malenkosti, kakor Grki, kadar osvoje kako mesto. Ti takoj dajo prilepiti na javnih prostorih lepake, v katerih zapovedujejo, da mora vsakdo tekom 24 ur izročiti orožje.

Temu nasproti so Srbi, kadar se izkaže potreba za kako hišno preiskavo, zelo vljudni in obzirni proti stanovalcem in ne zagreše prav nobene nekorektnosti. Srbi celo dovoljavajo, da sme vsakdo imeti orožje v svoji hiši. Ko so srbskega poveljnika vprašali, iz katerih razlogov ni po raznih hišah odredil hišnih preiskav, je odgovoril: »Naj imajo orožje, to je brez pomena, ne bomo pa dovolili, da bi to orožje rabili.« Ta odgovor je jasen dokaz za to, da imajo Srbi namen postopati pravično nasproti vsakomur.

V Tikvešu je nenadoma umrl neki Bolgar. Bolgarski prebivalci so osumili tamkajšnje Turke, da so ubili njihovega vojaka. Iz maščevanja so Bolgari pobili pet begov iz najuglednejših rodbin in več drugih Turkov.

Ko je bil o tem obveščen srbski poveljnik, je takoj prihitel na lice mesta ter nemudoma uvedel najstrožjo preiskavo proti onim Bolgarom, ki so bili udeleženi pri pokolju.

Srbske patrulje stoje po mestih in vases na straži do zore in so nad vse obzirne nasproti muslimanskemu prebivalstvu.

Tako piše o postopanju srbske vojske turški list »Ikdam«, ki gotovo nima prav nobenega vzroka hvaliti Srbe. Kakšne bajke pa si izmišljajo o grozodejstvih srbske vojske gotovi dunajski listi, na čelu jim »Reichspost«?

Štajersko.

Usoda štajerskega deželnega zbora. V novotrškem okrajnem zastopu na Zg. Štajerskem je govoril ob neki priliki, kakor posnemamo iz graških listov, o razmerah v štajerskem deželnem zboru klerikalni poslanec Riegler. Dejal je, da bi razpust deželnega zbora ne ozdravil sedanjih nevdržljivih razmer v tej korporaciji in bi kvečjemu povzročil nekaj osebnih sprememb. Proti temu

Rieglerjevemu naziranju se je uprla »Tagespost« in trdila, da bi nove volitve ozdravile »nemirne elemente« v deželnem zboru in prinesle splošno zboljšanje položaja. Klerikalci da se samo boje razpusta zato, ker bi utegnili Pantzeva skupina vzeti Hagenhoferjevi nekaj mandatov. Iz vsega sledi, da so nemški klerikalci glede razmer v štajerskem deželnem zboru docela drugačnega naziranja ko nemški nacionalci in pa veleposestniki.

Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju si je izvolil za leto 1913 sledeči odbor: Predsednik: abs. iur. Fran Hrašovec; podpredsednik: cand. iur. Vane Radej; tajnik: stud. iur. Tone Radej; blagajnik: stud. iur. Franc Radej; knjižničar: stud. iur. Vinko Rom; gospodar: stud. iur. Ivan Kovač; odb. namestnik: pharm. Fedor Gradišnik; preglednik: dr. Vojteh Hočevar in dr. Milko Hrašovec. — Po razdelitvi V. »Narodne zbirke« prejeli smo naknadno še sledeče prispevke: Polzela (abs. trg. akad. Edo Kunst) 11 K; Sv. Peter v Sav. dolini (gdc. Olga Petrak) 12 K 60 v; Šmarje pri Jelšah (stud. agr. Bogdan Ferlinc) 43 K; Celje (pola št. V.) 10 K 45 v; Rogatec (cand. med. Fran Kolter) 33 K. Manjka še 40 krajev; upamo, da prejmemo tudi iz teh v najkrajšem času denar ali vsaj prazne nabiralne pole! — Odbor.

Iz Celja. V. narodna zbirka se je po odbitku stroškov v znesku po 1600 K razdelila na izvanrednem občem zboru dne 3. prosinca 1913; in sicer dobi: družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani (Obrambni sklad) 150 K. Podporno društvo za slov. visokošolce v Gradcu 100 K. Podporno društvo za slov. visokošolce na Dunaju 100 K. Podporno društvo za slov. visokošolce v Pragi 100 K. Dijaška kuhinja v Celju 100 K. Dijaška kuhinja v Mariboru 100 K. Dijaška kuhinja v Ptuj 50 K. Božičnica v Slovenski Bistrici 20 K. Božičnica na Muti 20 K. Sokolski dom v Hrastniku 25 K. Sokolski dom v Rajhenburgu 25 K. Klub slov. napred. akademikov v Celju 100 K. Ljudska knjižnica v Laškem 50 K. Ljudska knjižnica v Zidanem mostu 50 K. Ljudska knjižnica v Rogatcu 50 K. Slovenska šola na meji 25 K. Čitalnica v Celju 50 K. Čitalnica v Vojniku 30 K. Savinska podružnica Slov. plan. društva 30 K. Narodni svet spodnještajerski 10 K. Ljudska knjižnica v Križevcih 20 K. Dr. Vošnjakovska ljudska knjižnica v Slov. Bistrici 10 K. Šolska kuhinja v Šoštanju 10 kron. Sokol v Šoštanju 30 K. Ljudska knjižnica v Vidmu 25 K. Sokol v Št. Jurju ob juž. žel. 25 K. Ljudska knjižnica v Ljutomeru 30 K. Ljudska knjižnica v Št. Petru na Medvedovem selu 15 K. Ljudska knjižnica pri Sv. Štefanu (okraj Šmarje pri Jelšah) 15 K. Slovenski Sokol v Gradcu 30 K. Socialna zveza štajerskih učiteljev in učiteljic 30 K. Ljudska knjižnica v Št. Pavlu ob Preboldu 35 K. Šolska kuhinja pri Sv. Lenartu v Slov. gorah 15 K. Sokol v Ormožu 20 K. Zveza Narodnih društev v Celju 30 K. Moška podružnica »Bratstva« v Celju 20 K. »Prosveta« v Mariboru 25 K. Sokolski dom v Celju 30 K. Skupaj 1600 K. »Klub naprednih slov. akademikov« v Celju.

Sv. Štefan pri Šmarju pri Jelšah. Umrla je dne 6. t. m. v 19. letu svoje starosti gđ. Hedica Podpečan, učiteljska kandidatinja IV. letnika. Bodi ji zemljica lahka.

Iz Braslovca. Nagloma je vsled kapi umrl v Sp. Gorah Jožef Grenko, star 77 let. Rajniki je bil vedno priden in marljiv gospodar, zelo skrben oče svoji družini, iskren rodoljub in nevstrašen naprednjak. Njegovo priljubljenost med farani je pokazal pogreb dne 6. januarja, katerega se je udeležila požarna bramba z zastavo, domače pevsko društvo in na stotine ljudstva. Pokojniku bodi lahka zemljica domača!

Iz Št. Jurja ob Taboru nam pišejo: Za načelnika krajnega šolskega sveta je izvoljen vrl naprednjak Mihael Kos. To je razveseljevalo, da uživajo naši somišljeniki toliko ugleda tudi pri političnih nasprotnikih; v tukajšnjem krajnem šolskem svetu je namrač med osmimi udi šest klerikalcev.

Od Male nedelje pri Ljutomeru. (Nekaj o novem veteranškem društvu.) Tu so si nekateri ustanovili veteransko društvo; načeluje mu Ivan Hrašovec, župan pri Mali nedelji. Nimamo proti veteranskim društvom kot takim ničesar; če že hočejo bivši vojaki tudi na stare dni nekoliko paradirati, naj to v božjem imenu delajo. Ali po teh društvi vladati pri nas po navadi nemškutarija in nič drugega in tudi pri docela slovenski Mali nedelji! Društvo je stopilo zaradi zastave in menda tudi »komande« v zvezo s ptujskim Ornigom. Ko dobijo naši »feteranari« zastavo, se gredo boja g. načelnik Ivan Hrašovec, dalje njegov brat Anton in podnačelnik

Joža Štuhec pokloni ptujskemu peku Orniku kot svojemu protektorju in višjemu nemškutariju. Nekateri naši Malonedelčani niso pač nikdar zadovoljni. Najprej so odstopili od starega našega bralnega društva, trdeč, da je »liberalno« in so si ustanovili »kat. narodno« izobraževalno društvo. Sedaj pa so prvaki poleg tega »katoliškonarodnega« izobraževalnega društva ustanovili veteransko društvo z nemškim poveljinim jezikom in iščejo zaščite pri ptujskem Orniku. Čudno je, da si niso izbrali kitajščine; za Malonedeljo je to vendar vse eno, kajti »nobel« je vse bolj ko slovenščina. Ali ni nikogar, ki bi tem-le dedom malo glave zbral?

Iz St. Pavla pri Preboldu. (Lovsko društvo v St. Pavlu pri Preboldu) priredi v nedeljo dne 19. t. m. ob 7. zvečer v vseh zgornjih prostorih Vedenikove gostilne svoj prvi plesni venček, pri katerem bode svirala ciganska godba na lok. Domačini in prijatelji lovci iz bližnjih krajev so vljudo vabljivi.

Iz Maribora. V Pobrežu so priredili zadnjo nedeljo vsenemci zborovanje, na katerem je govoril tudi znani Franc Girstmayer. V svojem govoru je sprevrnil tokrat nad vodjo »neodvisnih« štajerskih klerikalcev, viteza Pantza. Očital mu je, da je postal bo židinj bogat in da se da sedaj slaviti za kmečkega zveličarja na Zg. Štajerskem. Trajalo bo to boja tako dolgo, da bo dobil Pantz dobro korito in mu ne bo trebalo več kričati... O tem Girstmayerjevemu napadu bo »Tagblatt« prej kot ne molčal; kajti klerikaici bi lahko rekli, da se tudi Einspinner za novo »milanonsko« stranko samo zategadelj peha, da bi odričnil Linka ali Hofmanna-Wellenhofa in postal deželni odbornik... Tu se govori tudi, da se bo naš dr. Benkovič oženil z neko dunajsko židinjko. Če bo kaj grošev, si ustanovi morda tudi on po Pantzevem zgledu lastno neodvisno stranko. (S to govorico se dela dr. Benkovič krivico; kaj takega si od njega kot vernega katolika, narodnjaka in nesebičnega dr. Koroščevega pristaša niti ne mislimo. Op. por.)

Iz Ptuj. Kakor vsako leto, priredila je naša Čitalnica tudi letos svojim članom in prijateljem skupni Silvestrov večer z jako zabavnim sporedom. V prvi vrsti so nas razveselili zopet naši diletantje z veseligr »Malomestne tradicije«. Dobra reziža in skoro dovršeno igranje — vse to je dalo igri priključiti in zaslužen uspeh. — Igrji je sledila običajna tombola in marsikdo je s srečnim obrazom in z lepimi dobitki pod pazduho prestopil prag novega leta, ki ga je s primernim govorom pozdravil ob 12. predsednik g. dr. Fermevc. Novo leto pa se je pričelo s plesom lahkonoge mladine.

Iz Ptuj. V ponedeljek, dne 6. t. m. je imela naša Čitalnica svoj občni zbor. Po poročilih predsednika in odbornikov je bil izvoljen vnovič stari odbor, na čelu g. dr. Fermevc. Nadejamo se, da Čitalnica ostane tudi v novem poslovnem letu ognjišče vseh ptujskih Slovencev, želimo le več toplote, ker je res nekako mrzlo postalo v našem starem častitljivem društvu. Ni dovolj, ako nas to društvo združuje in zbira, dati nam mora tudi dulce et utile t. j. mnogo živahnega, zabavnega življenja in poduka. Zelo na mestu bi bila predavanja o tem in onem, razgovori o narodnem delu v mestu in okolici itd. itd. V tem znamenju ti voščimc, Čitalnica, uspešno novo leto!

Drobne novice. Iz Maribora. Te dni je tu smrt bogato kosila med Nemci: v Studencih je umrl dolgoletni župan Schmuckenschlag, 68 let star; v Mariboru upokojeni polkovnik pl. Prack, 70 let star, dalje žena občinskega svetovaleca in predstojnika južnoželeznice, delavnic Perka Kornelija, dalje sedlar Franc Ferik in gošpa Ana Windegger, sestra trgovca Ketza. — Iz Radgone. Tu je umrl davčni upravitelj in hišni posestnik Janez Friedl, 51 let star. — Iz Makol poročajo, da je umrl zasebnik Valentin Rušnik, 74 let star. — Iz Sevnice poročajo: Pri g. Zupancu se je učil mlinarstva neki Poljak Kralikivječ, doma iz Nemčije. Poprej se je pripravljaval v radenskem samostanu za duhovniški stan. Te dni se je splazil v nadmlinarjevo sobo, ukradel tam 200 K in z njimi pobegnil, najbrž proti domu. — Iz Slovenjegra dca poročajo: Te dni se je vrnil iz Tracije sanitetni koncipist pri tukajšnjem okr. glavarstvu dr. Bruno Busson. Udeležil se je ekspedicije dunajskega profesorja dr. Krausa, ki je organizirala na prošnjo bolgarske vlade v Traciji obrambo proti razširjenju kolere in driske v bolgarski armadi. Busson je služboval na postaji Čorlu in je bil odlikovan z bolgarskim redom. — Iz Gradca. Pri steklarski zadrugi se je priglasila kot učenka žena steklar-

skega mojstra v Köflachu, Roza Griedl. Gospa se hoče naučiti obrti svojega moža, da vstopi kasneje v obrt kot pomočnica. To je prva steklarska učenka na Štajerskem. — Iz Maribora. Povoziti se je dal na železnici huzar Štefan Pop; služil je že drugo leto, a se je naveličal vojaščine. — Iz Celja. V soboto zvečer je svojo mater pretepal na prav sirov način 27letni mesarski pomočnik Celestin. Proti sirovemu človeku je morala nastopiti policija. — Iz Brežic. V Mihalovcu so ustrelili te dni steklega psa. Ohgrizel je že mnogo psov, a se ni nikdo brigal za to, da bi ga ustrelil.

Koroško.

Zakaj? Nemški klerikalni dnevnik »Kärntner Tagblatt« poroča dne 9. t. m. pod naslovom »Dämon Alkohol« iz Velikoveca, da so našli 1. 1857 rojenega in pri mokarski trgovini Škrinarjevi uslužbenega hlapca Ivana N. dne 7. t. m. utopljenega v bližnjem potoku. Pri utopljenju niso našli drugega kot prazno steklenico (v kateri je bilo bržkotne žganje). To notico je gotovo bral tudi interesovani urednik graške »Tagespost«; kljub temu pa prinaša ta odložen in slovenožrski list notico o tem sicer tragičnem slučaju sledeče: »Velikovec«. — »Utonik«. 55letni, v neki moharski trgovini uslužben bivši slovenski hlapec je utonil v sošednem mlinarskem potoku. Pri njem so našli samo prazno žganjarsko steklenico. — Zakaj?

Nevaren varuh. Lastnica neke žganjarne v Beljaku je prosila nekega znanega pivca Jakoba Burgstallerja, da naj skrbi za red v žganjarni, ker je njej slabo. Kmaloto ji prišel v žganjarno že pijani Ivan Komac. Burgstaller znan pretepač ga je takoj napadel, ga vrgel ob tla in tako pretepel, da je Komac drugi dan umrl. Burgstallerja so aretirali.

Primorsko.

Iz državno železniške službe. Imenovani so: Višji oficijal Franc Wieser v Gorici za inšpektorja in stavbni komisar Franc Beitz za stavb. nadkomisarja. Napredovali so: Tit. nadinšpektor Hugon Mauthner za inšpektorja, namestnika postajenačelnikov Ivan Breda in R. Bierhandl za inšpektorje, predstojnik oddelka za vzdrževanje železnic v Pulju Ludvik Pavliček za stavbnega nadkomisarja, tit. strojni višji komisar Alojz Höss v Pulju za višjega komisarja, žel. koncipisti Fran Hauk, dr. E. Steiner, Frid. Hayek in dr. Karel Stecehina za komisarje, za stavbnega adjunkta asistent Karel Tromofsky, za žel. koncipista koncipient dr. Vladimir Komavli, za oficijala adjunkt Peter Zamarin, za revidenta adjunkta Evgen pl. Braciszewsky in Evgen Horak, za adjunkte asistenti: Ivan Zorec, E. Delbasso, Jos. Dolinar, Rob. Čuzek, Avg. Šeme, Pom. Garbari in Karel Marušič in za žel. koncipiente asp. dr. Franc Vončina, A. Gosetti in dr. Adolf Odkolek. Prestavljen je adjunkt Ivan vitez pl. Carrara od tržaškega ravnateljstva k beljaškemu ravnateljstvu.

Tržaški občinski svet. Tržaški občinski svet je imel sejo v sredo 8. januarja. Rešil je 5 točk dnevnega reda, nakar se je pričela glavna debata o proračunu. Ustanovo grofa Rossettija za »Knjigo o tržaški zgodovini ali statistiki« so podelili tržaškemu zgodovinarju Jakobu Cavalli. Baron Peter Morpurgo je odklonil odborništvo v blagovtvoritelnem društvu. V svrhu amortizacije kredita v znesku 4.800.000 kron za zgradbo tramvajske črte Goldonijev trg-Sv. Sobota se dovoli dohodek iz davka na tramvajske liste do zneska 12.000 kron. (Socialisti so glasovali proti predlogu). Dali se je dovolil nakup nekega zemljišča v Sp. Kjarboli. — Sprejet je bil tudi predlog, da se ustanovi žensko ljudsko prenočišče in sicer v ljudskem prenočišču v ulici Gaspare Gozzi in sicer za 36 žensk. Stroški za napravo so proračunani na 19.000 kron. Ceno za prenočišče je nastavlil magistrat enako moškim in sicer po 30 v za eno noč in po 24 v za več ko 7 noči skupaj. V tem oziru pa je bil sprejet predlog svet. Pucherja, da se določi z ozirom na manjši zaslužek žensk 10 v za eno noč in primerno manjši znesek za več kot 7 noči. Nato se je pričela razprava o proračunu za leto 1913, ki se je nadaljevala snoči.

Umrl je v Barkovljah posestnik in ribiški zapriseženec Kristjan Zuban. Pokojni je bil vrl in navdušen narodnjak in je v tem duhu vzgojil tudi svojo rodbino. N. p. v m.

Vlom v vilo v Solkanu. Včeraj smo poročali, da so vlomili tatovi v

vilo gospe Lydije Nordisove v Solkanu in da je policija že na sledu vlomilcem. Prijeli so kot vlomilca nekega 30letnega Fortunata Ličena iz Podgore pri Gorici, ki je znan tat. V Trstu pa so aretirali njegove pomagače in sicer 36letno Florentino Gajerjevo, bivšo prostitutko Ličenoovo ljubico, katero je vzel Ličen iz tolerančne hiše in jo imel pri sebi kot ženo. Pri njej so našli mnogo ukradenega perila, fotografirani aparat, uro budilko in več drugih v vili Nordisove pokradenih predmetov. Dalje so aretirali v Trstu 50letno vdovo Mariji Reichovi v Trstu so našli tudi bogato zalogo perila in drugih vrednosti, katere je kupila Reichova od Gajerjeve baje za smešno nizko ceno. Aretirali so tudi neko Marijo Voglovo, kateri je Gajerjeva podarila več ukradenih stvari. Skupna vrednost ukradenih predmetov, katere so do sedaj našli, znaša že čez 5000 kron.

Poslušen samomor. Zasebna uradnica Antonija Dobrinja v Trstu, 19 let stara je izpila v samomorilnem namenu steklenico raztopljenega hipermangana. Domači so pravočasno poklicali zdravnika, ki jo je rešil.

Maščevanje. Peter Kastelo je živel delj časa v Trstu skupaj z 20letno Alojzijo Pavono. Pred kratkem pa jo je zapustil in se preselil drugam. Ostavljena ljubica je vdrla predvčerašnjem v stanovanje zapuščenega ljubimca in mu popolnoma razbila vso opravo, strgala obleko in sploh vse kar je mogla uničiti. Na ovadbo Kastelovo so maščevalno ljubico aretirali.

Polom laškega mestnega gospodarstva v Pulju. V Rovinju pred okrožnim sodiščem se je dovršil v sredo zopet en del laško-puljske tragedije, ki se bo končala, kakor smo že poročali v posebnem zasedanju porotnega sodišča koncem tega in v začetku prihodnjega meseca. Inž. Josip Leban, ravnatelj mestne elektrarne, plinarne in mestnega vodovoda — 11 let je bil v mestni službi — je bil po razpustu občinskega sveta v Pulju obdolžen, da je peneveril ogromne vsote mestni upravi s tem, da je kupoval stroje manj vredne, pri čemer si je prislužil diferenco cene in bogate provizije tovarn. in da je mestne delavce vporabljal za svaja zasebna dela. Tako je tudi ta mož, ljubljene laških iredentistov pregovoril več uslužbencev, da so pričali krivo njemu v prid, zakar so bili dotični že kaznovani. Vršila se je že enkrat obravnava proti njemu, toda bila je preložena, češ da je treba še več pojasnil. To je dosegel Leban s svojim zagovorom, kateremu se mora priznati, da je bil izhoren. Mož je namreč vse utajil, trdil je, da je škodo, ki se mu očita, da jo je povzročil občini povrnil, in da je tudi delavce sam plačal. Zato je navedel nebroj prič, ki pa končno le niso potrdile Lebanove trditve. Pri ponovljeni obravnavi se je pokazalo, da je Leban res goljufal občino, in jo oškodoval za ogromno vsoto, in da je ves njegov zagovor ne samo ničev, marveč, da je spravil še več drugih oseb, ki so mu slepo verjele v kazni. Vse priče so skoro dosledno potrdile obtožnico. Sodni dvor je obsodil obtoženca inženirja Lebana kot krivca in goljufa in ga je obsodil na dve leti težke ječe, ter se mu ne vračuna preiskovalni zapor.

Dnevne vesti.

+ Ljubljanski volilni red pred državnim sodiščem. V torek, dne 14. januarja ob 10. dopoldne se vrši pred c. kr. državnim sodiščem na Dunaju razprava o pritožbi podžupana dr. Trillerja zoper c. kr. deželno vladno zaradi sprejetja onih občinskih volilcev ljubljanskih, ki ne bivajo v Ljubljani, v imenik deželnozbornskih volilcev za Ljubljano. Kakor znano, je namreč klerikalna stranka na podlagi zloglasne novele k ljubljanskemu štatutu z dne 29. maja 1912 vtihotapila več kot 600 okoličanskih kmetov, ki posedujejo v mestnem pomeriju kako zaplato in v pavskih branjevk, ki hodijo v Ljubljano prodajat sadje itd., med ljubljanske občane (!) in s tem v vrsto ljubljanskih deželnozbornskih volilcev. Glede na važnost zadeve, bo gosp. podžupan svojo pritožbo na razpravi osebno zastopal. O svoječasni razsodbi bomo seveda poročali.

+ Italijanska pravna fakulteta. Med tem, ko pošilja »Slovenec« križem sveta poročila, kakšnega mnenja je klerikalna stranka glede italijanske pravne fakultete, se je drastično pokazalo, da se živ krst ne meni za želje in zahteve slovenskih klerikalcev v tej zadevi. Slovenski klerikalci oznanjajo, da bodo vodili boj v državnem zboru proti italijanski pravni fakulteti in to te vlado tako

»ustrašilo«, da je kar čez glavo državnega zbora, kar via facti, položila temelj italijanski pravni fakulteti. Po zakonskem načrtu, ki ga je vlada predložila državnemu zboru, naj bi bila pravna fakulteta na Dunaju, a vlada je na to lepo pozabila in smuje fakulteto v Trstu. Začetek je že storjen. Že pred nekaj tedni je »Soča« naznanila, da so se na tržaški trgovski akademiji Revoltella začela pravna predavanja in zdaj je vlada nastavila novega profesorja Benussija, ki bo imel predavanja o civilnem, pomorskem in meničnem pravu. Predvčerašnjim je profesor Benussi začel svoja predavanja in to priliko so porabili mnogostevilni italijanski juristi, ki so se predavanja udeležili, da so priredili velike demonstracije. **Faktilčno so s tem Italijani dobili svojo pravno fakulteto v Trstu.** Vlada poskuša dati celi stvari drugačen značaj, ker se pač zaveda, da je nekaj nečuvnega, ustanoviti samovoljno pravno fakulteto, dočim leži dotični zakonski načrt še nerešen v državnem zboru in je še popolnoma negotovo, če bo obveljal in kje bo sedež fakultete. Vlada je z uvedbo pravnih predavanj na akademiji Revoltella v Trstu poteptala svojo lastno predlogo, naj bo sedež italijanske pravne fakultete Dunaj, in preudicirala sklep državnega zbora, zakaj da so pravna predavanja v Trstu prvi korak za ustanovitev fakultete v Trstu, o tem ni treba debatirati. V vladnem postopanju se kaže brezprimerno preziranje državnega zbora in še posebe vsega slovenskega naroda; zaeno pa spoznamo iz vladnega postopanja tudi vpliv in veljavo slovenskih klerikalcev, ki doma tako na široko usta odpirajo, a še toliko moči nimajo, da bi zabranili tako protustavno in nezakonito postopanje dunajske vlade.

+ Podržavljenje ljubljanske policije. Vlada bi bila morala že z novim letom prevzeti mestno policijo, pa tega ni storila, ker najeti prostori še niso pripravljeni. Kakor znano, bo državna policija nastanjena v Zupančičevi hiši na Bleiweisovi cesti. Stranke zapuste hišo začetkom februarja, in ker je treba nekaj prezidav, bo hiša za policijo pač šele proti koncu marca pripravljena. Koliko in katere mestne redarje bo država prevzela, še ni znano. Za policijskega ravnatelja je imenovan okrajni glavar grof Künigl, doslej prezidijalist deželnega predsednika, ki pa mora prej iti prakticirati. Njegov namestnik bo dunajski policijski komisar dr. Skubl, duša policijskega ravnateljstva pa bo vladni oficijal Fink. Tako grof Künigl kakor dr. Skubl sta nemška nacionalca in je s tem zagotovljeno, da bo pravo zapovedništvo policijskega ravnateljstva nastanjeno v nemški kazini. Čudno je le to, zakaj se imenovanje grofa Künigla in dr. Skubla ne razglasi v uradnem listu, kajti da imata svoje dekrete že v rokah, to je znano. — In da bi bil nove državne policije značaj še bolj izrazito in provokatorično nemško - nacionalen, pride za drugega komisarja v Ljubljano še Rudolf Junowicz iz Trsta. Sedanja državna policijska uradnika svetnik Pertot in komisar dr. Trnovc gresta nazaj v Trst.

+ Lepa zmagala naprednega učiteljstva. Pri volitvi učiteljskih zastopnikov v okrajni šolski svet logaški v sredo, dne 8. januarja, je zmaga napredna lista z veliko večino. Kot zastopnika sta izvoljena Punčuh Leopold, nadučitelj v Gorenjem Logatcu in Repič Peter, nadučitelj na Uncu; za namestnika pa Kavčič Marija, c. kr. ravnateljica v Idriji in Jug Matej, nadučitelj na Blokah. Izvoljeni so bili z 38—40 glasovi. Slomškarski kandidati Gošša Rafael, c. kr. učitelj v Idriji, Tratnik Fran, nadučitelj v Črnem vrhu, Gabrovšek Ivan, nadučitelj v Spodnji Idriji in Kobal Josip, nadučitelj v Grahovem so pa dobili le 9—11 glasov. V logaškem okraju je torej ogromna večina učiteljstva naprednega mišljenja, Slomškarjev pa tako malo, da prihajajo komaj v poštev. Vrlenu naprednemu učiteljstvu, ki se ne straši klerikalnega nečuvnega terorizma, čestitamo k resnično lepi zmagi.

+ Potreba inteligentnih delavniš moči za osvobodene pokrajine na Balkanu. Iz Beograda nam pišejo: V osvobojenih pokrajinah, ki so gospodarsko in kulturno silno zanemarjene, bodo v dohodnem času potrebovali silno mnogo inteligentnih delavniš moči iz najrazličnejših strokov. V inozemstvu, zlasti v slovenskih krajih že s tem računajo, zato je došlo v Srbijo že mnogo takih, ki iščejo službe, še več pa je došlo prošnji za nameščenje. Toda tisti, ki iščejo službe, naj uvažujejo, da jih sedaj še ne morejo sprejeti v službo, ker še ni čas za to. Zategadelj je proč vržen denar, ako kdo že sedaj potuje v Srbijo ali na Bolgarsko, z namenom, da si poišče kako primerno službo! Čim pa se odloži urediti, bo v osvobojenih pokrajinah potreba zlasti učite-

ljev, učitelj, profesorjev, inženirjev, arhitektov, zlasti mnogo pa zdravnikov. Tudi uradnikov bo potreba, zlasti pri financih, davkarijah, carinarnicah, pri pošti in pri železnici. Namerava se tudi pričeti z naseljevanjem kmetov v zapuščenih, a izredno rodovitnih krajih. Delo bodo dobili tudi obrtniki vseh strokov. Pri tem se bo v prvi vrsti oziralo na Srbe, Hrvate in Slovence, sploh na slovenski živeli. Za sedaj pa je še vsaka prošnja za kako službo preuranjena. Srbija in Bolgarska se še vedno nahajata v vojni, o kateri še nihče ne ve, kdaj se bo končala. Evropa se tudi nahaja v težki krizi in mnogo teritorialnih vprašanj še ni rešenih. Takisto se bo moralo oživitvori mnogo reformnih načrtov za novookupirane pokrajine, predno bo mogoče misliti na rešitev personalnih vprašanj. Inteligenco v slovenskih deželah, opozarjamo na to, naj pazi, koga pošlje v Srbijo ali na Bolgarsko, ker se v novih pokrajinah prav vsled vojne in z ozirom na konsolidacijo razmer more rabiti samo najboljše in najbolj požrtvovalne moči.

— Kanali - zbiralniki, ki jih bo izvršila tvrdka »Rella & Neffe«, se pričnu graditi to pomlad. Tvrdka je dala dosedaj na Poljskem nasipu izkopati pri vsakem hišnem kanalu globino do izliva. Cevi leže 3—4 m nizko pod nabrežjem. Kanala se ne izpeljeta le ob obeh straneh Ljubljane, nego tudi ob Gradaščici.

— Dva železobetonska mosta dobi Ljubljana tekom letošnjega, odnosno prihodnjega leta. Prvi bo šentpeterski, ki se zgradi to pomlad, drugi pa frančiškanski, ki bo zgrajen prihodnje leto.

— Razstreljevanje v glavni strugi Ljubljane. Skalnat laporjeva tla v glavnem kanalu, ki segajo od Fužin gori do šentpeterske vojašnice, bo treba z dinamitom razstreliti, predno se more struga poglobiti. To razstreljevanje se je to zimo pričelo na črti Moste - vojašnica; vrši se že kakih 6 tednov z malimi presledki. Razstreljen svet v strugi se zatem sproti čisti na ta način, da se material odvaža z malimi parnimi stroji in vozovi na odkladališče na Kodeljevo. Veliki bager pa strugo obenem poglobuje. — Ker meče razstreljivo v zrak drobne odlomke kamena daleč na okoli, je treba občinstvu paznosti, ker se lahko pripeti kaka nezgoda, če se kdo preveč približa pozorišču.

Župnik, ki bi rad postal poštni uradnik. Na Vranji peči pri Kamniku je župnik, ki iz prižnice napada posestnika F. N. zato ker ima on poštni nabiralnik in tega bi rad dobil v roke g. župnik. Črni ga pri poštnem ravnateljstvu in iz prižnice mu veleval: 1. Da naj obdelava rajši polje, pošto naj pa pusti pri miru. 2. Da si je on pošto prigoljufal in ukradel. To dela fajmošter radi tega, da bi dobil poštne nabiralnik on v svoje roke. Pred par leti je dobila občina Palovce poštne nabiralnik in takrat je spodletelo župniku, da ga ni dobil on. Upamo pa, da ga tudi sedaj s takim nasilstvom ne bo dobil. Župnik naj rajši oznanja na svojem kancelnu nauk mladini, za kar je postavljen, poštne nabiralnik in pa njegove domišljije naj pa na kancelnu pusti na miru, ker bomo sicer primorani obširneje pojasniti delovanje in pridigovanje fajmoštrovo na Vranji peči pri Kamniku.

Kako so se za praznike preskrbeljevali. Ponoči med 17. in 18. decembrom je vlomil nekdo skozi okno v gostilno Ambroža Šmuka v Črmošnjicah in vzel ter odnesel eno sekiro in eno še precej novo kolo, katero je bil tam pustil spravljeno Jože Theliana. Kolo cenijo na 150 K. — Menda ravno tisto noč je vlomil nekdo v klet Marije Sprajcar v Črmošnjicah in ji odnesel enega purana, nekaj vina in putršček (sodček) pa tudi nekoliko žganja. Škoda znaša 20 K. To se mu je zdelo pa še premalo pijače, zato je vlomil — storilec je moral biti najbrže isti — tik pred Božičem v vinsko klet Franceta Tisovca, posestnika v Podturnu pri Toplicah. Vlomiti je moral ali z ozko sekiro ali pa s krampom. Odnese ali pa odnesli so čez 100 l vina. S puranom, toliko množino vina in z žganjem se je menda zadovoljil za čas čez praznike.

Nezaslišana draginja. V zadnjem »Kmetovalcu« ogorčeno povprašuje neki kmet, če sme računati živinozdravnik za cepljenje enega prašiča nezaslišano vsoto — 40 vinarjev. Uredništvo mu sicer temeljito pove svoje mnenje, vendar pa nas zanima, če se zdijo dotičnemu kmetu tudi maše predrage. Maš da lahko brati deset po 3 K, pa če ima prašič dobiti bočev, ga maše ne bodo obvarovale. Če ga pa cepijo s serumom, je uspeh skoraj zagotovljen in vendar je kmetiču, ki misli menda, da se serumu namolže kje, kakor mleko, 40 v preveč, da bi jih dal za cepljenje. Dokler bo kaj takih ljudi, ne bo dobro na svetu.

Boj za orožje. Na sveti večer sta hodila okoli posestnikov sin s Trebelnega Nace Ribič in Ljotze Jesih in sta streljala na čast sv. večeru s pištolo. Ribič je hotel pokati še naprej, Jesih pa je rekel, da mora priti enkrat vrsta tudi nanj in je hotel vzeti Ribiču pištolo. Sprva sta se ravsala za šalo, nazadnje pa je postal pretep resen. Ribič je pobral kakor pest debel kamen in ga vrgel, menda tudi v proslavo sv. večera Jesihu v obraz in ga težko poškodoval.

Smrtnonevarno je poškodovan, ker je šel klicati orožnike. V Bukovčevih gostilni v Kotu pri Semiču so sedeli dne 22. decembra zvečer pri čaši vina Miha Cesar, Andrej Furlan, Štefan Novoselc in Janez Janči. Kmalu sta prišla v to gostilno hrvaška delavca Zdravko Bešič in Luka Marjanovič, kateremu pravijo domače Barabica. Prisleda sta k tisti mizi, pri kateri so sedeli preje imenovani fantje, in sta naročila pol litra vina. Komaj pa sta dobro natočila vino, ko vrže Marjanovič svojo kupico mimo domačih fantov v okno in zdrobi dve šipi. Gostilničar ga opozori, naj bo miren, tedaj pa vrže Bešič svojo kupico ravno mimo Cesarjeve glave v okno in zdrobi pet šip. Gostilničar hiti po orožnike in naprosi iz strahu pred razgrajalcema Cesarja, naj ga spremi do orožniške postaje. Kakor nalašč pa dobita patroljo že pred Sajehtovo hišo in povesta, kako in kaj. En orožnik se takoj napoti z njima in kmalu srečajo oba razgrajalca. Marjanovič je orožnik takoj aretiral, Bešič pa je ušel. Da bi mogli v temni noči naprej, jim je posodil gostilničar Saje svetilko, katero je nesel Cesar potem k Sajehtu nazaj. Pred Sajehtovo gostilno stopita pred njega Zdravko Bešič in neki drugi hrvaški delavec. Stavila sta Cesarja na odgovor, zakaj je šel z Bukovcem po orožnike. Predno pa je Cesar kaj odgovoril, ga je sunil eden izmed njih z nožem v hrbet. Ko se je Cesar urno obrnil, je dobil sunek z nožem v trebuh. Nato sta pa napadalca kar besno suvala z odprtim nožem mimo Cesarja, kamor sta zadela, potem pa zbežala. Onesveščenega Miha Cesarja so odpeljali takoj v bolnišnico usmišljenih bratov v Kandijo. Cesar je zadobil vse polne poškodbe, izmed katerih so nekatere smrtnonevarne in jih menda ne bo prestal.

Kinematograf »Ideal«. Danes, 10. t. m., prikljubljani »Specialni večer« s sledečim sporedom: Naravni posnetki: »Zimski šport v Galiciji«. — »Umetno plavanje in potapljanje«. — Drama: »Drago kupljena sreča«. — Komedijsko: »Stric in nečak«. — »Dva debela ljubimca« in »Šala za filma«. — Jutri nov spored z jako zanimivim vojnim filmom iz balkanske vojne ter krasno dramo: »Nepriporoznan«.

Umrla je v Arco gospa Fani Sevnigova roj. Vidali, soproga trgovca gosp. Karla Sevniga. Umrla je bila stara šele 26 let. Zapustila je šest otrok. Žalujoči rodbini naše sožalje.

V mestni klavnicji so zaklali od 22. do 29. decembra 1912 51 volov, 2 bika, 6 krav, 179 prašičev, 69 telet, 8 koštrunov in 7 kozličev. Vpeljalo pa se je 256 kg mesa, 8 zaklanih prašičev, 25 zaklanih telet in 2 zaklana kozličja.

Ogenj. Snoči se je v podstrežju hiše št. 9 v Cerkveni ulici vsled razgrete lončene cevi užgala mrva. — Ogenj je opazil neki mimoidoči dimnikar, kateri je aviziral sosedo: Valentina Breskvarja, Ignacija Veharja in Matevža Štefeta, ki so ogenj v naglici ugasili. Na lice mesta došla požarna bramba je vsako nadaljnjo nevarnost odstranila.

Trpinčenje živali. Predsnočnim se je neki ponočnjak v neki kavarni zabaval s tem, da je mlademu mačku s silo odpiral gobec in mu vlival žganje. Nadanjše trpinčenje so preprečili gostje.

Pes popadel je v Šelenburgovi ulici šolskega učenca Jožeta Cerarja mu raztrgal nogovico in ga tudi na nogi znatno poškodoval. Lastnik psa je znan.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 22 Hrvatov in 40 Poljakov, 17 Bošnjakov je šlo v Heb, 27 Kočevarjev na Dunaj, 37 Slovencev pa na Westfalsko. Iz Amerike je prišlo 27 Hrvatov in 10 Makedoncev, 19 Hrvatov se je pa odpeljalo na Dolenjsko. Izgubila je kuharica Marija Zajčeva denarnico, v kateri je bilo 3 K denarja in nekaj receptov. — Služkinja Franciška Zorkova je izgubila bankovec za 10 K. — Prevoznik Valentin Klemenčič je izgubil vrečo pesnega semena.

Narodna obramba.

Ciril - Metodova podružnica v Loškem potoku priredi dne 12. januarja v gostilni g. Frana Rusa na Hribu zabavni večer. Na sporedu so na-

govor, godba, petje, šaljiva loterija in prosta zabava.

Društvena naznanila.

25letnico svojega obstanka praznuje prihodnji mesec »Bolniško in podporno društvo pomožnih uradnikov na Kranjskem«. Odbor izda tem povodom primerno obširno društveno kroniko.

Pevski zbor »Glasbene Matice« priredi v soboto 11. t. m. v zgornji veliki dvorani »Narodnega doma« plesni venček. Sodelovala bo »Slovenska Filharmonija«. Pred odmorom volijo dame.

Odbor »Sokola II.« prosi vse svoje člane, da se udeležijo sestanka, ki se vrši v soboto, dne 11. t. m. pri »Sodčku« ob polu 9. uri zvečer. Na sestanku se bodo določili kandidati za občni zbor, ki se vrši 26. t. m., vsled tega se prosi, da se sestanka, kar v najobilnejšem številu udeležijo.

Predpustna veselica »Naprednega političnega in gospodarskega društva za I. Poljanski okraj«, ki se vrši, kakor smo že poročali, v soboto 11. t. m. v veliki dvorani »Mestnega doma« vtegne, po dosedanjih pripravah sodeč, postati vsestransko zabavna in opozarjamo zato slavno napredno občinstvo, čigar dolžnost je podpirati mlado društvo, na to prireditve vabimo k obilni udeležbi.

Podporno in pravovarstveno društvo drž. uradnih slug, poduradnikov in pomožnih slug za Kranjsko priredi v soboto, dne 11. januarja v vseh restavracijskih prostorih hotela »Lloyd« plesno veselico. — Jedila in pijača bodo po navadnih cenah. Vse one prijatelje društva, ki niso dobili povabila, se tem potom uljudno vabi k tej veselici. Opozarja se še posebno, da bo vhod le s Sv. Petra ceste.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Kranju priredi jutri, v soboto, v čitalniških prostorih predavanje. Predaval bo urednik Rudolf Šega o »Gospodarskih posledicah vojne«. Ker je tema jako aktualna, pričakuje društvo mnogoštevilne udeležbe. Predavanje je pristopno vsakomur.

»Sokol« v Idriji ima v soboto 11. t. m. zvečer v svojih društvenih prostorih redni letni občni zbor. Z ozirom na letošnje jubilejno leto slovenskega sokolstva je želeli najštevilnejše udeležbe od strani članov in članic.

»Sokol« v Novem mestu naznanja, da priredi v soboto, dne 18. prosinca t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih »Narodnega doma« veselico z ljudskim plesom. Vstopnina 1 K za osebo. Sokoli v kroju so prosti vstopnice. Igra orkester sl. meščanske garde. Nadalje naznanja, da se vrši v sredo, dne 29. prosinca t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani »Narodnega doma« redni občni zbor društva z običajnim dnevnim redom. Ker je na dnevnem redu tudi zelo važna točka glede prošlave 25letnice društva, se vabijo člani in članice, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Telovadno društvo »Sokol« v Kostanjevici - Sv. Križ priredi v nedeljo 19. januarja t. l. v prostorih brata Bučarja v Kostanjevici zabaven večer. Na sporedu je dvodejanka »Anarhist«, ki jo vpriporijo sami člani »Sokola«; dalje tombola in ples. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstop je dovoljen vsakomur, torej tudi tistim, ki ne bi dobili vabila. To se naznanja že sedaj, da ne bo zamerre. Vstopnice se bodo prodajale v trgovini brata Rabuse in zvečer pri blagajni. Sl. občinstvo se vljudno vabi na to lepo prireditev.

Zahvala. Podpisano društvo kot prireditelj I. društvene veselice prirejene dne 5. januarja 1913 v »Mestnem domu« se najpristrajše zahvaljuje p. n. občinstvu za mnogobrojen obisk te veselice. V prvi vrsti se pa zahvaljuje velečenjenemu gospodu županu dr. Ivanu Tavčarju, gospodu podžupanu dr. Karlu Trillerju, gosp. državnemu poslancu dr. Vladimiru Ravniharju, gospodom deželnim poslancem dr. Fran Novaku, profesorju Josipu Reiserju, g. dr. Ivanu Zajcu, gospodom občinskimi svetovalcem ter njih gospem soprogam, gospodu županu iz Spodnje Šiške Seidlu, gospodom mestnim uradnikom, cenjenemu društvu državnih slug, kakor tudi cenjenemu društvu deželnih slug, gospodom podžupanom c. kr. domobranskega pešpolka št. 27, gg. orožnikom, kakor tudi vsem onim, ki so na ta ali oni način pokazali simpatije do podpisane društva, ali ki so s preplačili ali na kak drug način pripomogli, da je ta prireditev tudi v gmojnem oziru tako lepo uspela. Tudi se društvo zahvaljuje slavni godbi, ki je z neumernim pridnostjo kratkočasila p. n. občinstvo in p. n. gospodom pevcem, ki so s svojimi svežimi glasovi in res lepimi komadi pesem posetnike te veselice navdušili. Končno se pod-

pisano društvo tudi zahvaljuje gosp. Petru Štepecu, ki je preskrbel p. n. občinstvu res dobro plačilo iz svoje dobro znane kleti v Spodnji Šiški ter skrbel tudi za potrebni prigrizek. — Društvo nižjih mestnih uslužbenec v Ljubljani, dne 9. januarja 1913. Za odbor: Predsednik Josip Bevc; tajnik A. Bizjak.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Danes, v petek, (par) se vpripori prvič na slovenskem odru velika ljudska opera »Naskok na mlin«, ki jo je zložil najznamenitejši reprezentant češke operne literature sedanjega časa, Karel Weis. Njegovo ime je znano vsi Evropi, raznesle so njegov glas opere »Viola«, »Poljski žid«, opereta »Revizor«. Naskok na mlin je njegovo najnovejše delo, v lanskem sezoni se je prvič izvajalo z velikim uspehom na praškem narodnem gledališču, letos pa se je vpriporilo na narodnem gledališču v Brnu ter v mnogih gledališčih v Nemčiji in se bo vpriporila tekom tega leta tudi drugod. Tudi dunajska »Ljudska opera« ga je postavila med letošnji repertoar. Opera nam slika tragično epizodo iz nemško - francoske vojske. Glasba stoji na viški moderne operne forme z jako efektivno instrumentacijo, lepimi samospevi, dvospevi, kvarteti in zbori in je vsled svoje jasne melodične dostopna razumevanju najširših slojev. Ljudska opera v pravem pomenu besede. Upravičeno pričakujemo tudi pri nas najlepšega uspeha.

Književnost.

— »Slovenska Matica« je izdala za lanske leto naslednje knjige: 1. Zbornik, uredil dr. Fr. Ilešič; 2. Tujski promet, povest, spisal dr. Fr. Detela; 3. A. M. Dostojevski: Zapiski iz mrtvega doma, prevel Vladimir Levstik; 4. Po cesti in stezi, pesmi, zložil Radivoj Peterlin-Petruska; 5. Zabavna knjižnica; 6. Letopis.

Razne stvari.

* **Požar v Carigradu.** Iz Carigrada poročajo: 7. t. m. ponoči je izbruhnil v mestnem delu Mustafa paša požar, ki se je hitro razširil ter upepelil v par urah mnogo hiš.

* **Delavci našli milijone.** Iz Bruslja poročajo, da so pri prezidavi hotela Alcantara v Gentu našli delavci kaseto, v kateri je bilo 2.460.000 frankov v zlatu in bankovcih.

* **Ropariji in policiji.** Iz Petrograda poročajo: V jekaterinoslavski guberniji so aretirali okoli 50 policijskih funkcionarjev ter uvedli proti njim kazensko postopanje, ker so osumljeni, da so bili v zvezi z raznimi tatovi, vlomilci in roparji.

* **Velike tatvine na železnici Lvov - Tarnov.** Iz Krakova poročajo: Na progi Lvov - Tarnov so štiri leta sistematično okradali tovarne vlake, vsled česar je imel železniški erar veliko škodo. Aretirali so 24 oseb.

* **Nezgodna na morju.** Iz Hamburga poročajo: Parnik »Denderah Rickners« iz Bremna se je na potu z Japonskega proti Filipinom vsled tajfuna potopil. Utonilo je tudi trideset oseb moštva. Med utopljeni je tudi natak Fuchs z Dunaja.

* **Pridelek citron in pomaranč v Kaliforniji uničen.** Iz Los Angeles poročajo, da je vsled ostrega mraza uničen ves pridelek citron in pomaranč v Kaliforniji. Splošno je mnenje, da bodo rešili le eno petino pridelka. Škodo cenijo na 20 milijonov dolarjev. Samo železnice imajo škodo osmih milijonov kron vsled zmanjšanja tovarnine.

* **Atentat na učitelja.** Iz Plznja poročajo: Sedemnajstletni čevljarškim vajenec Viktorin je predvčerajšnjim med večernim poukom v nadaljevalni šoli streljal na svojega učitelja. Krogla je ranila učitelja na desnem boku. Strellec je pobežnil, vendar pa se je pozneje javil policiji. Izjavil je, da se je hotel nad učiteljem maščevati.

* **Igralec kot spovednik.** Iz Velikega Varadina poročajo: Bivši igralec Jožef Egressy, ki se zdravi v tukajšnji bolnišnici, je napravil z nekim pacientom šalo. Nekje je dobil duhovniško obleko ter spovedal težko bolnega posestnika Jožeta Pančiča. Šala je imela senzacionalen rezultat: Pančič je izpovedal, da je pred leti ubil svojega hlapca ter zažgal neko hišo. Proti Pančiču so uvedli kazensko preiskavo.

* **Grozen umor.** Iz Berolina poročajo: Pred dvema dneva je bil na posestvu Ringenwalde izvršen grozen zločin. Na kup slame je neki voznik odložil trupli nekega zadavljene moškega in neke ženske, na kar je slamo zažgal. Dozda niso mogli zaslediti niti voznika niti ostalih storilcev. Tudi še niso dognali identitete umorjene dvojice. Trupli so

zasledili, ko so skušali pogasiti ogenj.

* **Aretacije v praškem »Narodnem divadlu«.** Iz Prage poročajo: V sredo zvečer med predstavo je državni policijski komisar z dvema detektivoma aretiral v češkem »Narodnem divadlu« slušatelja češke tehnike Marka Naglova iz Bosne. V stanovanju aretiranca so zaplenili več pisem. Aretacija se je izvršila na zahtevo sarajevskega državnega pravdnštva. Pravijo, da je aretiranec osumljen veleizdajstva.

* **Misteriozna smrt bivšega komornika.** Iz Pariza poročajo: Predvčerajšnjim so pripeljali v bolnišnico nekega 47letnega moža, ki se je imenoval Artur Villers - Montrose. Imel je težko rano v trebuhu, ki jo je povzročil strel iz revolverja. Ranjenec je še isti dan umrl. Umrl je se v resnici imenoval Artur pl. Bogdanović. Svojič je bil c. in kr. komornik na Dunaju. Od tam je pobežnil ter živel v Parizu in v Londonu. Iz pisem, ki jih je zapustil, je razvidno, da je dne 3. januarja snažil svoj revolver, ki se je pri tem sprožil. Rane ni smatral za nevarno. Šele pred par dnevi je uvidel, da je rana nevarna, ter šel v bolnišnico. Njegova mati živi v bolnišnici.

* **Žalostne posledice birokratične pedanterije.** Na Dunaju imajo bolnišnico, ki je vsled svojega nepotopnega birokratizma povzročila grozno smrt nekega nesrečnika. Bil je to ponočni vratar Ritzove kavarne Stiasny. Neko noč je prišel pred vhod v kavarno stekel pes. Vrata ga je odganjal, pes pa se je zaletel v njega ter ga ugriznil. Mož je šel v Rudolfovo bolnišnico. Toda tam imajo tako izvrstno in človekoljubno upravo, da je ranjeni vratar s svojo prošnjo popolnoma pogorel. Upravitelj mu je odgovoril, da bi to lahko vsakdo rekel, da ga je pes ugriznil. Naj najprvo prinese izpričevalo svojega okrajnega zdravnika, da ga je pes v resnici ugriznil in da je bil pes stekel, kakor bi ga šele sprejeli v bolnišnico. S tem so ga poslali domov. Vrata si je mislil, če gospodje smatrajo rano za tako lahko, tedaj pač ni tako zlo. Čež par tednov pa je tako težko obolel, da so ga morali prepeljati v bolnišnico, kjer so šele zdaj dognali, da ga je popadel stekel pes in da se mu sploh ne more več pomagati. Siromak je umrl v grozljivih bolečinah. Tako je birokratični moloh dobil zopet novo žrtev. Seveda so slučaj kolikor mogoče tajili in zakrivali.

Telefonska in brzajavna poročila.

MED VOJNO IN MIROM.

Albanska spomenica srbskemu kralju in ruskemu carju.

Belgrad, 10. januarja. (Izvirno poročilo.) Javili smo že nakratko o spomenici, ki so jo poslali albanski kristjani srbskemu kralju Petru in ruskemu carju Nikolaju. O tej spomenici so se sedaj izvedele te-le podrobnosti: Škof v Draču z albanskimi krščanskimi prvaki iz Drača, Tirenja, Kavaje, Kroje in drugih mest so izrekli zahtevo, da zavladata v njihovih pokrajinah Srbija in Grška. Na to so albanski krščanski prvaki sklicali veliko skupščino v Valono, kjer so sestavili skupno spomenico na srbskega kralja Petra, grškega kralja Georgija in ruskega carja Nikolaja ter na razne ugledne evropske državnike in politike. V spomenici pravijo med drugim: Podpisani si usojamo v imenu vseh kristjanov Albanije naslikati žalostno stanje nesrečne naše zemlje, od kar je podpadla pod turško oblast. Turčija je pomohamedanila večino naših rojakov, da bi si s tem laglje utrdila svojo gospodstvo. Dala jim je izjemne položaje, da so lahko kakor privilegirani Turki živeli na račun kristjanov. Turške oblasti so podpirale muslimane, ko so jemali kristjanom zemljišča in tako pomagale, da so nastali muslimanski veleposestniki fevdalci, ki so na to vsi pokrajinski predpisovali zakone. Kakor naš predniki, tako smo tudi mi mirno in vdano prenašali te neznosne razmere, nadejajoč se, da bo končno vendarle zmagala pravica. Zato smo bili vzradoščeni, ko so balkanske države zahtevale, naj se po vsi turški državi izvede potrebne reforme, tičajoče se kristjanov. Uspehi vojne, v kateri je bila uničena turška moč, so nas še bolj napolnili z nado. Sedaj pa izvemo, da zahtevajo nekatere velesile za naše pokrajine avtonomijo z nekim muslimanskim princem na čelu. Velesile naj uvažujejo, da bo s tem postalo življenje kristjanov nezno in da bodo krščanski Albanci prisiljeni, ako pride do tega, da se od prevega do zadnjega moža izsele v sosednje krščanske države, zlasti v Srbijo, Črno goro in Grško. Nova Albanija bo postala nova Makedonija, zemlja neredov in nesreče, ki bo neprestano vznemirjala evropsko di-

plomacijo. Da se izognemo nesreči in emigraciji, mislimo, da bi bilo najbolje, ako bi se opustil načrt o avtonomiji in bi se albanske zemlje razdelile med Grško, Srbijo in Črno goro, istočasno pa bi naj te albanske province dobile približno tako avtonomijo, kakršno imajo posamezne avstrijske dežele, dočim bi naj mestna centra ostala omejena zgolj na trgovski promet. Da se izognejo možnost, ponovno priti pod vladno muslimanov, so katoliki iz skadskega okraja že sklenili, da se odpovedujejo vsake druge zaščite in da se radevoljno podvržejo Črni gori pod pogojem, da se jim zajamčijo vse jezikovne pravice. Najpokorneje prosimo vaše velečanstvo, da bi blagovoljili proučiti naše pritožbe in preudariti način, ki ga predlagamo, edino z namenom, da si zagotovimo svobodno in častno življenje.

Povratak kraljeviča Aleksandra v Belgrad.

Belgrad, 10. januarja. (Izvirno poročilo.) Prestolonaslednik Aleksander, ki je božič prebil v Skoplju, se vrne v Belgrad šele, ko bo sklenjen mir. Vrnil se bo skupno z vsemi ostalimi poveljniki na čelu celokupne zmagovalne vojske.

Čestitke balkanskih vladarjev.

Belgrad, 10. januarja. Vladarji balkanskih držav so poslali drug drugemu ob priliki pravoslavnega božiča izredno pristrčne čestitke. Rumunski kralj Karol je obvestil kralja Petra, da se je njegova rodbina pomnožila še za enega princa. Kralj Peter je poslal iskreno čestitko v Bukarešto.

Mirovna pogajanja.

Dunaj, 10. januarja. Naziranje o poteku nadaljevanja mirovnih pogajanj je postalo sedaj tudi v tukajšnjih političnih krogih silno pesimistično. Poročila iz Carigrada zatrjujejo, da je turška vlada v silnem strahu pred vedno bolj širečo se vojaško zaroto. Ko sta bila turški zunanji minister Noradunghian in vojni minister Nazim paša pred Cataldzo, so priredili turški častniki demonstracije, pri katerih so zahtevali nadaljevanje vojne.

Carigradsko časopisje piše v vedno ostrejšem tonu ter zahteva, da začne Turčija z vojnimi operacijami. Vlada je dobro poučena, da se shajajo v tajnih konventiklih vojaški in mladoturški krogi in konspirirajo proti nji s popularnim geslom: »Boj proti Balkanski zvezi!«

Tako je razlagati, da se je turška politika včeraj nenadoma preobrnila in da se je pripravljena za definitivno sklenitev miru umaknila bojevitemu razpoloženju.

Turčija je v cirkulandu na evropske poslanike naznanila, da vstraja na vsak način na svojem stališču glede Odrina in Egejskih otokov in da je naročila svojim delegatom v Londonu, da naj v nedeljo odpotujejo če balkanski delegati do tedaj ne sprejmejo turških propozicij.

Turčija si energično prepoveduje vsako intervencijo velesil ter izjavlja, da bi morala tako demarchio odkloniti. Te turške napovedi izgledajo kakor ultimatum.

Balkanski delegati v Londonu vseh teh bojevitih besed ne sprejemajo preveč resno in poudarjajo, da ni izključeno, da pride koncem tega ali začetkom prihodnjega tedna do odločilne seje.

Z bolgarske strani se izrecno zatrjuje, da so vse vesti, kakor da bi bilo prišlo glede Odrina do kakega kompromisa izmišljene. Bolgarska glede Odrina niti za pičico ne odneha.

Snoči so se udeležili turški in balkanski delegati dneja pri francoskem veleposlaniku Cambonu, pri katerem je šlo do zaupnih razgovorov. Politični krogi so iz tega sklepali, da je bilo doseženo zblizanje in da so balkanski delegati glede formalitet pripravljeni k nekaterim koncesijam in da bo Rešid paša morda vendar sklical novo sejo mirovne konference. V mednarodnem položaju ni bilježiti novih momentov. Rusko in avstrijsko stališče glede Albanije sta si še vedno nasprotni.

Carigrad, 10. januarja. Veleposlaniki so imeli snoči pri avstrijskem veleposlaniku grofu Pallaviciniju konferenco, v kateri so se posvetovali o nameravani demarchii.

Carigrad, 10. januarja. Na porti se je vršil včeraj vojni svet pod predsedstvom vojnega ministra o vojnem položaju, ki se ga je udeležilo tudi 50 častnikov.

London, 10. januarja. »Reuterjev biro« izve, da so balkanski delegati za enkrat mnenja, da za enkrat ni povišala, da bi Rešid paša ne mogel sklicati seje mirovne konference. Glede Odrina vstraja Bolgarska absolutno na stališču, da ji mesto pripade.

Petrograd, 10. januarja. »Novoje Vremja« »Rieč« in drugi listi pišejo, da je demarš veleposlanikov edino

sredstvo za ohranitev miru in za ohranitev Turčije same.

Pariz, 10. januarja. »Matin« poroča iz Londona, da je Rešid paša dobil brzojavko, v kateri se naglašja, da porta ne more resignirati nikdar na Odrin in na Egejske otoke, in da je skoraj potrebno, da turški delegati zapuste London. Z bolgarske strani se zagotavlja, da je general Savov pri pogovoru s turškimi ministri pri Cataldži izjavil: Če Odrina ne odstopite in nas primorate zopet k vojni, bodite si svesti, da ne izgubite samo Odrina, marveč za vas še važnejše mesto.

Milan, 10. januarja. Črnogorski delegat Vojnović potrjuje poročevalcu Sekula, da je Avstrija res zahtevala od Črne gore, da naj prepusti uardbo Kartag na Lovčenu proti zadržanju, da hoče podpirati črnogorske zahteve po Skadru.

Kritična situacija.

Dunaj, 10. januarja. Znamenja kritične situacije v mirovnih pogajanjih rode najnevarnejše vesti, ki prihajajo preko Carigrada in Budimpešte zlasti v nemško časopisje. Tako poročajo iz Carigrada, da se pripravljajo romunsko - turška zveza in da je prišel romunski minister Filipescu sultanu važno lastnoročno pismo kralja Karla.

Rusko vojno črnomorsko brodovje je pripravljeno odpluti v izliv Donave.

»Budapesti Hirlap« piše, da so ruski parniki po Donavi pripeljali mnogo ruskega vojaštva v civilnih oblekah v Belgrad, kjer jih preoblečejo.

O položaju.

Dunaj, 10. januarja. Oficiozno poročilo označuje mednarodni položaj kot nerazjasnjen. Carigradske vesti potrjujejo, da Turčija za nobeno ceno ne odstopi Odrina. Na drugi strani pa Bolgarska vstraja na stališču, da ne sklene miru brez Odrina. Situacija je torej zelo komplicirana, vendar je še ni treba smatrati za brezupno. Mogoče je namreč, da se direktna mirovna pogajanja zopet pričnejo v par dneh. Ako bi pa do tega ne prišlo in ako se nobena stranka ne obrne na velesile za intervencijo, potem se bodo nemara velesile same odločile za demarcho v Carigradu. Glede bolgarsko - romunskih pogajanj se ne more ničesar gotovega reči. Eno je gotovo, da je tako na Bolgarskem, kakor na Romunskem javno mnenje že dokaj razburjeno.

Rusija je odpoklicala svoje sanitetne ekspedicije z Balkana!

Belgrad, 10. januarja. (Izvirno poročilo.) Moskovska mestna uprava je obvestila vse ruske sanitetne ekspedicije, naj se čim prej mogoče vrnejo domov. Ta vest je vzbudila povsod silno pozornost in se komentira najrazličneje. V ruskih poučenih krogih pa pravijo, da je vest v tej obliki netočna. Ruske oblasti so se pri sanitetnih ekspedicijah samo informirale, kdaj da se lahko vrnejo domov.

Odrin.

Belgrad, 10. januarja. »Štampa« poroča, da vlada v Odrinu taka dražnja, da stane 1 kg kruha 8 pijaštrov (to je 1 K 76 vin.). Vsak dan približno mnogo odrinskega prebivalstva k srbskim predstražam. Do sedaj se je tam javilo že 860 beguncev.

Dunaj, 10. januarja. Nemški listi si dajo iz Carigrada brzojaviti, da je neki turški poročevalec brezlično brzojavil iz Odrina, da je tam še dosti živih in da se bo trdnjava še dolgo branila. Razpoloženje med prebivalstvom je izvrstno.

Pri Cataldži.

Carigrad, 10. januarja. Bivši turški vojaški ataše v Berlinu Enver beg je imenovan za podpolkovnika.

Carigrad, 10. januarja. Med bolgarskimi in turškimi predstražami se je vršil pri Derkošu ljut boj, ker so glasom turških poročil Bolgari prekoračili nevtralno črto. V Carigradu so pripeljali več ranjenih Turkov.

Srbska narodna skupščina.

Belgrad, 10. januarja. Kakor se zatrjuje, bo narodna skupščina dne 28. januarja sklicana na izredno zasedanje, da reši nekatere nujne zadeve. Pri tej priliki bo vlada na interpelacijo nekaterih poslancev dala boljšnjo o mednarodnem političnem položaju, o vsebini pogodb med balkanskimi državami in o politiki Balkanske zveze. Uradno se ta vest ne potrjuje. Vsekakor pa bo skupščina sklicana, čim se sklene mir s Turčijo.

Konzul Tahy.

Belgrad, 10. januarja. (Izvirno poročilo.) Avstro - ogrski konzul Tahy je včeraj dospel semkaj. Od tu odpotuje na svoje mesto v Mitrovico, kjer bodo pri razobeženju avstrijske zastave prisostvovali srbske vojaške oblasti, kakor je to pri rešitvi konzularnih afer obljubil ministrski predsednik Nikola Pašić.

Srbski vojak na dopustu.

Belgrad, 10. januarja. (Izvirno poročilo.) Preko Božića je vojna uprava dovolila pardnevni dopust mnogim častnikom in polovici vojaštva tretjega poziva. Vsi ti dopustniki so se sedaj že vrnili k svojim polkom.

Prihodnja seja mirovne konference.

Berolin, 10. januarja. »Vossische Zeitung« poroča iz Londona, da se prihodnja seja mirovne konference ne bo več vršila v Londonu, marveč v nekem drugem mestu. Katero mesto je to, dopisniku informator ni hotel povedati. Sodi pa se, da je to mesto Pariz. Zatrjuje se, da se bodo balkanski delegati pri tej seji držali popolnoma pasivno. Kolikor se more presoditi, je položaj tak, da do nove vojne ne bo prišlo. Dr. Danev je včeraj obiskal nemškega veleposlanika, preje pa je konferiral z rusim in italijanskim veleposlanikom. Dr. Danev dementira vest, da bi bila Bolgarska pripravljena Odrin pustiti Turčiji pod pogojem, ako ji Turčija prepusti železniško progo mimo Odrina.

Gešov in Pašić.

Belgrad, 10. januarja. Vesti, da je bolgarski ministrski predsednik Gešov prišel v Belgrad, se uradno označujejo kot popolnoma izmišljene. Pač pa je najbrže res, da sta se Gešov in Pašić sestala v Nišu.

Bolgarska, Romunska in Rusija.

Dunaj, 10. januarja. V diplomatskih krogih se govori, da se ruska diplomacija trudi, odtrgati Romunsko od trozveze. Razpoloženje Romunske napram Bolgarski je zelo razburjeno. Priprave, da zasede Romunska nekaj bolgarskega ozemlja, so tako daleč dospele, da se skrbi sedaj že za ambulanco. Ruska diplomacija izjavlja sedaj, da odobrava stališče Romunske ter se zavzema za bolgarsko - romunski sporazum. Obe državi naj skupno z Rusijo pospešita svoje interese v Črnem morju in Romunska naj začne s črnomorsko politiko, namesto da se približuje trozvezi.

Carigrad, 10. januarja. Romunski poljedelski minister Filipescu je dospel v spremstvu bivšega poslanca Seulesca v Carigrad.

Skader.

Carigrad, 10. januarja. Glasom poročila iz Rima, izrablja kraljica Helena ves svoj vpliv, da ne postane Skader albanski. Glede Valone je italijanska vlada za popolno nevtralizacijo.

Rim, 10. januara. Iz Sofije poročajo, da so sklenile države Balkanske zveze, bojkotirati italijansko blago, če bi consulta ne podpirala zahteve Črne gore po Skadru.

Bolgarska in Romunska.

Pariz, 10. januarja. Iz Sofije poročajo, da se je bolgarsko - romunska kriza poostila. V Sofiji ne pričakujejo sovražnih korakov Romunske, ker so znane obveznosti Rusije.

Dardanele.

Pariz, 10. januarja. V informiranih krogih zatrjujejo, da namerava Rusija spraviti v prihodnji seji veleposlanikov tudi razgovor o vprašanju glede Dardanel ter pripravljajo tozadevno popolen in obširen program. Baje se tudi Anglija pridružuje ruskemu dardanelskemu programu, ker je Rusija pripravljena, dati Angliji koncesije v Perziji.

Athos.

Dunaj, 10. januarja. »Zeit« poroča iz Petrograda, da namerava Rusija sklicati zaradi gore Athosa konferenco pravoslavnih držav, ki bo odločila o usodi tega pravoslavne svetišča. Rusija namerava Athos odvzeti turški upravi in namestiti tam grško stražo.

Prihodnost Odrina.

London 10. jan. Kiamil paša je izjavil napram zastopniku »Daily Chronicle« v Carigradu: Odrina in otokov ne moremo prepustiti brez boja, vendar pričakujemo intervencijo velesil. V resnici pa ne izgleda tako, kakor da bi nam pustila taka intervencija Odrin in otoke.

Nemška mornarica v Sredozemskem morju.

London, 10. januarja. »Daily Telegraph« poroča, da je nemška vlada sklenila pustiti oddelek svoje mornarice v Sredozemskem morju tudi po sedanji krizi. Ker nima Nemčija v Sredozemskem morju nobenega pristanišča, bo ta oddelek uporabljal Trst in Pulj. V vojnem času bo ta oddelek pod vrhovnim poveljstvom šefa avstro-ogrške mornarice.

Azijska Turčija.

Carigrad, 10. jan. Kakor se govori, je izjavila porta v pogajanjih svojega poslanika Turkan paše z ruskim zunanjim ministrom Sasonovom, da je pripravljena dopustiti v perzijskem obmejnem vprašanju glede Urmije, če se londonska konferenca veleposlanikov ne bo bavila z vprašanjem avtonomije Armenije.

Avstro-ogrška banka.

Dunaj, 10. januarja. Danes je generalni svet Avstro-ogrške banke odobril računski zaključek za 1. 1912. Cisti dobiček znaša 40.079.728 kron. Plačevalo se bode 8 1/2% dividende t. j. 120 kron za akcijo. Na avstr. drž. opravilo odpade čist. dob. 8.018.633 K, na ogrsko pa 10.164.920 kron. Ogrski delež je višji, ker je znašal menični eskont 700 milijonov. Generalni tajnik Pranger je poročal o denarnem trgu ter naglašal, da se razmere boljšajo. Trzni obrok znaša 5 1/2%. Nadejati se je, da se ta obrok že v nekaj dneh zniža.

Nabori.

Dunaj, 10. januarja. Letošnji nabori novincev se začno najbrže v Avstriji in Ogrski s 1. marcem, v Bosni in Hercegovini pa s 1. aprilom. Inženirske zbornice.

Dunaj, 10. januarja. Današnja uradna »Wiener Zeitung«, priobčuje sankcioniran zakon o inženirskih zbornicah.

Rusinsko vseučilišče.

Dunaj, 10. januarja. Načelnik ukrajinske zveze dr. Lewickij je imel včeraj z naučnim ministrom Hussarekom informativen razgovor, v katerem so se konstatirale malenkostne difference glede rusinsko - poljske sprave. Prihodnja konferenca bo koncerni prihodnjega tedna.

Aretacija v »Narodnem divadlu«.

Praga, 10. januarja. »Bohemia« poroča k aretaciji v »Narodnem divadlu«, da se ni izvršila na zahtevo sarajevskega, marveč od puljskega državnega pravdnika. Maglov je bil aretiran kot sokrivec največjega političnega zločina, ki se je pripravljala. Korespondenca je prinesla silno kompromitujoč material. Češki poslanci so intervenirali, da izpuste Maglova provizorično na svobodo.

Češki učitelji.

Praga, 10. januarja »Narodni Politika« poroča, da imajo češki deželni poslanci namen, spraviti učiteljsko vprašanje na dnevni red. Tozadevno se je doseglo sporazumljenje z nemškimi poslanci. Češko učiteljsko vprašanje se bo rešilo najbrže tako, da se predloži češkemu deželnemu zboru poseben predlog za posojilo 9—11 milijonov kron za draginske doklade učiteljstvu tako dolgo, da se zadeva definitivno zakonitim putem uravnja.

Volilna reforma na Ogrskem.

Budimpešta, 10. januarja. Sedmograški nemški poslanci izjavljajo, da imajo pač pomisleke proti vladni predlogi volilne reforme, da pa kljub temu ne izstopijo iz delavne stranke. Budimpešta, 10. januarja. Poslanec Julij Paics je izstopil iz Kosuthove stranke, ker mu je program volilne pravice opozicije preradikaln.

Splošna stavka na Ogrskem.

Budimpešta, 10. januara. Zaupniki socijalno - demokratične stranke so imeli včeraj konferenco, na kateri so sklenili, da bodo predlagali na strankarskem kongresu dne 26. januarja splošno stavko, da se na ta način prepreči uzakonjene volilne reforme. Strankarsko vodstvo pozivlja vse delavce, da že sedaj skrbijo za ta slučaj, ker bo komite najbrže stavko soglasno sklenil in bo stavka trajala delj časa. Zlasti priporočajo zapuiki delavcem varčnost, da bodo imeli tudi med stavko sredstva.

Cuvajev naslednik.

Dunaj, 10. januarja. »Zeit« spopolnjuje danes listo za banski stolec, ter pravi, da prihajajo razen Rakocza vpoštev še grof Pejačević, hrvaški minister Josipović in drž. tajnik dr. Nagy. List piše, da pogajanja glede restitucije ustave svojih začetkov še niso prekoračila in niso prišla v konkretni stadij.

Velikanski faliment.

Pariz, 10. januarja. Tvrdba Rodrigues Elly Freres je prišla v konkurz. Pasiva znašajo 16 milijonov kron.

Novo portugalsko ministrstvo.

Lisabona, 10. januarja. Novo portugalsko ministrstvo se je sestavilo sledeče: Predsedstvo in notranje Alfonso Costa, kolonije Almeida Hibeiro, vojna Pereira Bastos, javna dela Antonio Silva, mornarica Freitas Ribeiro, zunanje Gonzales Teixeira.

Rusija in Kitajska.

Petrograd, 10. januarja. Protirusko gibanje na Kitajskem se vedno bolj širi. Med kitajsko in rusko vlado so pogajanja glede Mongolske že skoraj prekinjena. Kitajska pripravlja obširne ekspedicije proti ruski meji, kjer se stališče ruskih državljanov vedno bolj slabša. Opetovano so že Kunguzi napadli prebivalstvo. Ruske obmejne oblasti zahtevajo pomoč.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnika in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.					
Vilina nad morjem 300-2			Srednji zračni tlak 736 mm		
Januar.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
9.	2. pop.	742.5	-2.3	sr. jvzh.	oblačno
9.	9. zv.	742.2	-3.0	sr. svzh.	"
10.	7. zj.	740.8	-3.6	"	"

Srednja včerašnja temperatura -2.8°, norm. -2.7° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahtevajte zastopni in poštne prosto moj bogato ilustrovani glavni katalog 400 slikami o urah, zlatih in srebrnih, godenih jeklenih, usnjenih in munufakturnih predmetov, orožja itd.

C. in kr. dvorni dobavitelj
JAN KONRAD
razpošiljalnica, Most št. 2368 (Češko).
Prave švicarske niklaste remontoirske ure na sidro, sistem Roskopf K 5 —, 3 komade K 14 —, registrirane Adler-Roskopf niklaste remontoirske ure K 7 —, prava srebrna remontoirska ura K 8-40. Brez rizika! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Radi preselitve se odda v najem s 1. svečanom na Bleiweisovi cesti št. 9, I. nadstropje
lepo zračno 127

stanovanje

obstoječe iz 3 sob in kabineta, ter pritlikin. Poizvedbe v odvetniški pisarni dr. Krisper & dr. Tominšek.

V hiši Janez Trdinova ulica št. 8
pritlično 146

se proda nekaj rabijene

pisarniške oprave.

Ravno tam se proda tudi

registrirna blagajna

s 4 predali. Vse navedene stvari so še v zelo dobrem stanju.

Volika trrdka se hoče vpeljati na Kranjskem ter išče 55

organizatorja

kaferi je že potoval in je anan po deželi proti lepemu zaslužku.

Reprezentativni gospodje pošljejo ponudbe v nemškem in slovenskem jeziku pod »6000« na upravništvo »Slovenskega Naroda« Zavarovalni izvedenci imajo prednost. Na akvizicijo se ne reflektira.

Čarobna piščalka.

Štev. 265 s mehkim zvenecim glasom, podobnim harmoniji z lasovim spremljevanjem. — Vsakdo lahko igra nanjo čeprav ne pozna not po notnih listih. Kompletno s popolnim navodilom, popisom in 4 notnimi listi K 7-20. Brez rizika! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Po sverejni razpošilji c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad v Mostu št. 2368 Češko. Glavni katalog s 4000 slikami zastopni in post. prosto. Samo K 7-20.

Popolnoma novo! Samo K 7-20.

Ilovica.

Mogočen sklad ilovice poleg zdravilišča Rog. Slatina na Štajerskem se cenó proda.

Blago je preizkušeno za umetno opeko in se je izdelala iz njega izborna, brezkonkurenčna opeka. Prostor je prav ugoden, stavbni les raste na kraju ilovice, konkurence nobene, prodaja zagotovljena. Več pove lastnik 142

Hugon Pilz v Rogški Slatini na Štajerskem.

Gostilna Zupan Sv. Jakoba trg št. 8.
priredi vsako soboto 48

domačo veselico

z godbo.

Pristna vina, izvrstna jedila, zelo zmerna cene.

Spreten sabljač se išče.

Ponudbe pod šifro: »F. M.« Ljubljana, poste restante. 121

Prodajalka

vešča mešane stroke išče službe. 10

Naslov pove napravništvo »Sl. Naroda«.

22letna dekle

katera lahko samostojno vodi gospodinjstvo, išče službe. 122

Vstopi lahko takoj. — Ponudbe pod: »Dobra kuharica« poštno ležeče, Ljubljana. 12

Gospod

želi zabavne korespondence s simpatično damo.

Cenj. dopisi na upravništvo »Slov. Naroda« pod »Tajnost 1913«. 140

Notarski kandidat

z notarskim izpitom in večletno prakso, samostojen delavec, 118

želi spremeniti službo.

Vstop po dogovoru. Ponudbe pod »Notarski substitut« na upravništvo »Slov. Naroda«.

Učiteljica (provizorična)

na enorazrednici blizu postaje na Dolenskem želi menjati službo s kolegom ali s kolegino vsaj na dvorazrednici. Ponudbe do 12. prosinca pod šifro »Novo leto« poštno ležeče Ljubljana, glavna pošta. 124

Zaloga piva v Trstu išče

naravnega ledu

za letno sezono. — Ugodne ponudbe naj se naslove: »Naravni led« poste restante, Trst, Via Stadion. 143

Trgovski nastavljenec

mlajša moč, ne čez 22 let star, inteligenten, ki pozna tukajšnji trg in ki je zmožen obeh deželnih jezikov, 12

se sprejme kot detajlist pri tvrdki Julius Meinl, uvoz kave, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7.

Strokovno znanje se ne zahteva. 145

Dobra kuharica

za gostilno pri Ljubljani, 147

v starosti od 30—35 let,

se sprejme takoj.

Ponudbe pod šifro »Kuharica« je poslati na upravništvo »Slov. Naroda«.

Pristen dober brinjevec

se dobi pri 41

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

OROZJE

najskrbneje zastreljeno, v najboljši kvaliteti in najbližnji izvedbi razpošilja

c. in kr. dvorni dobavitelj
JAN KONRAD
Most, št. 2395 (Češko)

Samokresi K 6 —, flobertove žepne pištole K 2 —, terzeroli K 2-60, flobertovi tešingi K 10-60, lovske puške K 46 — in višje v najbogatejši izbiri.

Glavni katalog se pošlje na zahtevo vsakomur gratis in franko.

Razpošilja se proti povzgoji ali predplačilu. Brez rizika. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Dobre harmonike 5 kron.
Več ko 200000 komadov prodanih. Brez rizika! Zamena dovoljena!
St. 300/4 10 tipk, 2 registra, 28 glasov, velikost 24 x 12 cm
K 5.—, St. 654/4 8 tipk, 1 register, 24 glasov, velikost 28 x 14 cm
K 5.40, St. 305/4 10 tipk, 2 registra, 50 glasov, velikost 26 x 14 cm
K 6.40, St. 663/4 10 tipk, 2 registra, 50 glasov, velikost 31 x 15 cm
K 8.—, St. 685/2 10 tipk, 2 registra, 50 glasov, velikost 28 x 16 cm
K 9.50. Sola za samouk pri vsaki harmoniki zastoj. Pošilja po povzetju

c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad
ekspertna hiša glasbil v Mostu, št. 2378 (Češko).

Glavni katalog s 4000 slikami se pošilja na zahtevo vsakomur zastonj in poštne prosto.

Dobro idoča, 16 let obstoječa, edina
brivnica
blizu Ljubljane, v prometnem kraju,
se radi družinskih razmer takoj proda.
Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

5 vinarjev
vas stane dopisnica, s katero lahko zahtevate moj največji, 4000 slik obsegajoči glavni katalog, ki vsebuje bogato vsebino potrebnih porabnih predmetov in primernik daril, ki ga pošljem vsakomur zastonj in poštne prosto.

Razpošiljalnica JAN KONRAD, c. in kr. dvorni dobavitelj, Most št. 2399 (Češko).

Prave niklaste žepne ure K 4'20, 5'— in več. Niklaste budilke K 2'90, harmonike K 5'—, vijoline K 5'80, samokresi K 6'—.

Razpošilja se proti povzetju ali predplačilo. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Zenitna ponudba!

Mladenič, 23 let star, se želi poroti z gospodično iste starosti in s 3000 K dote. Pismene ponudbe se sprejmejo s sliko pod šifro „Mladenič J. Z., Vesela pomlad“, poštno ležeče Ljubljana. Stroga tajnost!

Dobra, zanesljiva budilka.

Stev 2948 v polirani, niklastem okvirju, 18 cm visoka, po amer. sistemu, gre v vseh legah, z dobro kvaliteto in triletno garancijo za dober in pravi tek K 1'30, 3 komadi K 8.—, z kazalom, ki se ponoči svetli K 3'30, 3 komadi K 9.— St. 4666 Budilka Baby s jeklenim sidrom K 3'90. S kazalom, ki se ponoči svetli K 4'30.

Brez rizika! Zamena dovoljena ali denar nazaj! Razpošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej!

Prva tvornica ur JAN KONRAD
c. in kr. dvorni dobavitelj, Most, št. 2372 (Češko).

Glavni katalog s 4000 slikami
.. gratis in franko! ..

Pozor! Pozor!
Proda se na Spodnjem Štajerskem
krasno posestvo
oddaljeno trideset ure hoda od železniške postaje na ravnini, z lepimi plosčmi, hlevi in šupami. Posestvo meri 18, orolov iedi se lahko 12 glav goveje živine in 30 prasičev. Lastnik proda posestvo iz proste roke zaradi družinskih razmer. Kupna cena znaša K 24.000.—. Plačilni pogoji so zelo ugodni. Natančna pojasnila daje **Fr. Golob, mesar in posestnik v Sp. Šiški pri Ljubljani.** 91

Céna, dobra denarnica

St. 7202. Zgariena iz 1 kosa gladkega močnega usnja, 4 predali, biljetna žepnica s 3 zaklepi, 9 cm dlj., 6 cm šir K 1'20. — Boljše K 1'80, 2 K in više v zalogi. Najbogatejša izbira vseh vrst usnjatega blaga v mojem glavnem katalogu. Brez rizika; zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja, ako se pošlje denar naprej, prištevši 20 h za poštino c. in kr. dvorni dobavitelj **Jan Konrad** v Mostu št. 2377 (Češko). Glavni katalog s 4000 slikami vsakomur gratis in franko.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Pozor! Od jutri naprej se prodaja Trgovci!
galanterijsko blago in pletenine
iz konkurzne mase Ludovika Dolenca v Prešernovi ulici pod tvorniški cenami.

Umetni in trgovski vrtnar Ivan Bizovičar
Ljubljana, Kolesijska ulica št. 16. 1542
izvršuje šopke, vence in bukete
za razne prilike. Delo umetniško okusno in po solidnih cenah.
Piramidna in kroglasta lavorjeva drevesa ter dekorativne cvetlice v veliki množini po zmernih cenah. — Naročila na deželo hitro in vestno.

Za veselice!
Velika izbira raznih krink, kap, klobučkov in drugih pokrival, girland, koriandoli, serpentini in drugih stvari dobi se ceno pri tvrdki
Iv. Bonač, Ljubljana, Šelenburgova ulica.

K 4'20 Moški sviterji, jopiči, športne čepice. K 6'—

St. 900. Moški sviter za vsak zimski šport iz la-vigonske volne različnih barv, se rado raztegne velikost IV V VI
za šibke srednje močne osebe
komad K 4'20 K 4'70 K 5'20.

Moški sviter iz močne grebenaste ovčje volne po K 8'60, 9'80, 12'40 in više. — St. 400. Moški pleten jopič iz la-vigonske volne s privihanim ovratnikom, našivi in na prsih z lepimi vzorci, dve vrsti gumbov s tremi žepi, jako stanovitno in lepo pleteno. St. 400. 4 velikost, prsna širjava 42 cm K 6'— 5 " " 45 " " 6'60 6 " " 48 " " 7'20

Brez privihanega ovratnika. enovrsten z 2 žepoma po velikosti K 2'80, 3'20, 3'50, 4'10. — Največja izbira v mojem glavnem katalogu. — Sankarske športne čepice za gospode, dame in otroke in sicer bele, rjave, sive ali barvaste, pasaste K 1'50, 2'10, 2'40. — Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj. — Privatnim naravnost pošilja po povzetju c. in kr. dvorni dobavitelj **Jan Konrad, razpošiljalnica v Mostu št. 2385 (Češko).**

Glavni katalog s 4000 slikami zastonj in poštne prosto.

V. Parma
Balkanska koračnica
za klavir
ki se je igrala prvič 24. t. m. v slovenskem deželnem gledališču in ki je žela tako buren aplavz, da se je morala ponoviti, je ravno kar izšla v založbi
Narodne knjigarne.
Dobi se jo v vseh knjigarnah tu in na slovanskem jugu.

Cena K 1'20, s poštino 10 v več.

DAMAM
mora takisto v najrevnejši hišici kakor v najodličnejši palači vse služiti za zdravje, zakaj
neutrpljiv
je delokrog žensk v vsaki rodovini. Zdravje žensk je tesno spojeno s čistostjo nje telesa in se zatorej ne more zadosti priporočati
za
negovanje telesa rabiti tudi kakšno razkuževalo n. pr. lysoform. Važno je vse tudi najbolj občutljive dele telesa očistiti z
vsakdanjo
temeljito oplaknitvijo z mlačno vodo in z dodejanjem nekoliko lysoforma. Ako dame opravljajo te vrste takozvano intimno
toaletno
vsak dan, se pogosto varujejo nalezljivih bolezni in njih posledic. Nujno je zato priporočati, da imajo povsod v zalogi
lysoform
ki tudi neprijetni duh in pot hitro odstrani. — Poizkusite! — Originalna steklenica za 80 h v vsaki lekarni in drogeriji. — Zanimivo knjigo »Kaj je higiena?« pošljem vsakemu na željo gratis in franko. Kemik HUBMANN, referent »Lysoformwerke« Dunaj XX, Petraschgasse 4.

Greh in smeh...
Zabeljene in osoljene kratkočasnice.
Brez dovoljenja knezoškofjskega ordinarijata izdal
Tinček Hudaklin.
Cena 1 krono, s pošto 1 krono 10 vinarjev.
Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Št. 26/V. u. **Razglas.** 144
Mladenci, ki so rojeni leta 1894. so stopili s 1. jan. 1913 v črnovojno dolžnost.
Zaradi zabeležbe se je vsem leta 1894 v Ljubljani rojenim mladencem ne glede na pristojnost, in pa zunaj Ljubljane rojenim, v Ljubljano pristojnim mladencem
do 15. januarja t. l.
zglasiti v mestnem vojaškem uradu v „Mestnem domu“ I nadstropje. Izkazila o domovinstvu (domovnico, delavsko ali poselsko knjižico) je prinesiti s seboj.
Bolne, odsotne in zadržane mladence morejo zglasiti sorodniki.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 2. januarja 1912.
Zupan: **dr. Ivan Tavčar l. r.**

Lepi striček
Francoski spisal Guy de Maupassant; prevel Oton Zupančič.
Broš. K 3'50.
Vez. K 4'70

Rienzi, zadnji tribunov
Zgodovinski roman v 2 delih. Spisal Edward Lytton-Bulwer.
Broš. K 4'—.
Vez. K 5'20.

Narodna knjigarna
Ljubljana, Prešernova ul. 7.
Poština posameznim knjigam je 20 v.

Sapho
Slike iz pariškega življenja. — Francoski spisal Alphonse Daudet; prevel Oton Zupančič.
Broš. K 2'— — Vez. K 3'—.

So knjige nad vse zabavne in zanimive, da kdor jih čita obdržega v največji napetosti, da jih ne odloži preje iz rok, dokler ni prečital zadnjega stavka.

Avstr. amerikan.
zaloge čevljev
Prešernova ul. 50.

12'50

16'50

Naši čevlji po kakovosti, priležnosti in eleganci: prekose vsako konkurenco.

Zaloga slovitih „PALMA“ gumijevih podpetnikov.